

ELŐFIZETÉS

HELYBEN
Egy évre 24 korona,
Egy hónap 2 korona

VIDÉKEN
Egy évre 28 korona,
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETESÉK
Egy sorra 20 fillér,
minden sorra 10 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
Aradi és csomádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFONSZÁM: 322.
KIADÓHIVATAL:
Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
Közvetítő: Könyves-utca 22. sz.
TELEFON SZÁM: 151.

Arad, 1915.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, április 18.

Kiterjesztik a népfelkelői korhatárt.

Oroszok újabb kudarca az Erdős Kárpátokban.

Budapest, április 17. (Hivatalos.) A főhadiszállásról jelentik:
Orosz Lengyelországban és Nyugatgaliciában semmi sem történt.
Kárpáti arcvonalon a helyzet változatlan.

Erdős-Kárpátokban, a hol az oroszok helyenkint megismételték heves támadásaikat, ezerszázklencven embert elfogtak. Ezen támadásoknál, valamint az új folyamán megkísérelt több előretörésnél az ellenség újból súlyos veszteségeket szenvedett.

Délkeletgaliciában és Bukovinában ágyuharc folyt. — Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Német pilóták bombázták

Greenwicht.

Berlin. (Hivatalos.) Nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Tegnap Yperntől keletre az angolok is fojtó hatású gázokat fejlesztő gránátokat és bombákat használtak.

Loretto magaslat déli lejtőjén, Arrastól délnyugatra elvesztettünk egy hatvan méter hosszú és ötven méter széles kis támaszpontot.

Champagneban, Perthestől északnyugatra nagyarányú robbantás után, rohammal elfoglaltunk egy francia erődcsoportot. Ellenségnek ma reggel ellenünk intézett ellentámadása nem sikerült.

Maas és Mosel között heves ágyuharc folyik. Flireynél franciákat, akik több támadást intéztek ellenünk, súlyos veszteségeik mellett hadállásaikba visszavetettük.

Egy felderítő előretörés alkalmával csapataink elfoglaltak Urbeistől (Vogézhegység) délnyugatra fekvő ellenséges állást, amelyet azonban ma reggel kedvezőtlen fekvésénél fogva elhagytunk. Elfogott alpesi vadászokat magunkkal vittük.

Egy francia léghajó ma éjjel megjelent Strassburg felett és több bombát dobott le. Anyagi kár, amely főleg ablak üvegekben esett, jelentéktelen. Sajnos, néhány polgári egyén is megsérült.

Repülőnk egyike, aki tegnapelőtt Calaisra bombát dobott, tegnapelőtt Greenwichtet is bombázta London mellett.

Keleti hadszíntér:

Helyzet tegnap is változatlan maradt. Legfőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Magyarok Berlinben.

Arad, április 17.

A szövetség ellenére, a mely esztendőnk hosszú sora óta köt bennünket Németországhoz, tulajdonképen csak a háboru alatt ismertük meg egymást. Az ismeretség főként a németek részéről volt hiányos velünk, magyarokkal szemben. Most a háboru óta két oldalon folyik a nagy, hosszú évtizedekre, talán évszázadokra szóló összeismerkedés. A harctéren, a hol német katonák, tábornokok és haditudósítók nem győznek elég elragadtatással beszélni a velük egy fronton harcoló magyar katonáról, a kemény, acélszívű magyar honvédéről és a harctér oroszánjairól, a magyar lovaskatonákról.

De nemcsak a csatamezőkön fonódik erősebbé a kapcsolat, a melyet Bismarck és Andrássy Gyula gróf a diplomáciában, a történelmi nagyok éleslátásával egybekovácsoltak. Mind a két nemzet polgársága közelebb jut egymáshoz nemcsak abban a törekvésben, a melylyel jövőjét biztosítani, megalapozni akarja, de azzal is, hogy egymás faji erényeit, kulturértékét, nemzeti öntudatát közelebről megismerje.

A magyar politikai világ négy előkelősége május 12-én Berlinbe megy, a hol német nyelven előadásokat tartanak Magyarországról, a magyar múltáról, jelenről és jövőről: Apponyi Albert, Andrássy Gyula, Berzeviczy Albert és Khuen-Héderváry Károly. Ez a névsor, a mely az ellenzék két vezérét, a többség elnökét és egyik vezetőférfiát foglalja magában, egyedül is arról beszél, hogy a háboru alatt mennyire háttérbe szorultak a leküzdhetetlennek látszó, és pártszenvedélyek; hogy mindaz a nemzeti érdek, a mely a háboruval összefügg, mennyire egyesíti a legkülönbözőbb

gondolkodásu, pártállásu, felfogásu magyarokat. Es a magyar politikai élet négy reprezentánsának együttes megjelenéséből bizonyára azt is meglátják a berliniek, hogy mennyire komoly gondja, célja a magyar közéletnek a német közvélemény hű tájékoztatása: az, hogy a német birodalom a legilletékesebb férfiaktól hallja meg az érzések tolmácsolását, a melyek bennünket, magyarokat, a monarchia egyik felét német szövetségünkhez kötnék.

Többet természetesen arról, amit a magyar politikusok Berlinben mondani fognak, alig lehet szólni. Kétségtelen azonban, hogy a négy magyar államférfiúnak nem lehet célja egyszerűen az: Magyarországot fölfedezni, szemléltetően ismertetni azok előtt a berliniek előtt, akik eddig nem sokkal többet tudtak felőle annál, amit hézagos, vagy rosszul egybekalapált földrajzokból, felületes lexikonokból tudtak. Viszont az is kétségtelen, hogy a négy államférfiú látogatásának és berlini nyilvános szereplésének nem lehet az a rendeltetése, hogy a nevünkben kedves bókákat mondjanak a szövetséges birodalomnak. Ugy képzeljük: ennek a politikai látogatásnak a messze jövőbe néző jelentősége van s ha ez nem is fog már a májusi látogatás alkalmával kiderülni vagy kidomborodni, a későbbi időkben megéri annak gyümölcse.

Apponyi, Andrássy, Khuen-Héderváry... Ha eddig nem tanultuk volna meg, most komoly, parancsoló példát látunk arra, hogy a háboru idejére minden ellentét félre kell tenni és azért egyesülni, ami előttünk van: a háboru sikeréért. Ugyanott, ahol a német császár az emlékezetes biro-

dalmi gyűlésen azt mondta: „nem ismerem pártokat, csak németeket“, fogják a magyar politikusok kiválóságait tanusítani, hogy Magyarországon csak magyarok vannak, olyan magyarok, akiknek szövetségét Németországnak érdemes megbecsülni.

Legujabb.

Erkezett reggel 4 órakor.

Hivatalos jelentés Przemysl elestének okairól.

A természet erői vették be a várat.

(Táviroda cenzurálva.)

Budapest, április 18.

Budapest. A sajtóhadiszállás jelenti: Przemysl a katonai preszürs megvédése mellett élelmiszer elfogyasztása következtében esett el. A várak fenntartása és a fegyvertechnika előrehaladásával lépést tartani rendkívüli költséget emészt. Lehetetlen egy várat még gazdag államnak is állandóan haragra kész állapotban tartani.

Valamennyi erőnk fenntartására utolsó tizennégy esztendőben összesen 7 millió korona volt felvéve a költségvetésbe. Ez takarékosságra kényszerítette a hadvezetőséget. Ez összegből Przemyslre nem esett több, mint amennyi a legfontosabb védőpontok fenntartására szükséges volt. Teljes felszerelését háborus időre kellett hagyni.

A háboru ugyszólván egy éjszaka alatt tört ki. Az oroszok hirtelen betörése lehetetlenné tette 128.000 főre emelt legénység, 14.000 ló ellátásáról hosszabb ideig gondoskodni. Az első körülzáráskor szeptember 20-án 137 napra kenyér, 147 napra főzelék, 115 napra hus és 392 napra zab volt a várban.

A vár felszabadítása után mezei vasutat építettünk. Október 28-tól kezdve ezen megkezdtek a Mezőlaborcnál felhalmozott élelmiszernek a várba való szállítását. November elején csapataink Orosz-Lengyelországban kényszerült visszavonulása folytán november 4-én a vasutnak is be kellett szüntetni működését. Hat nap alatt 213 vonat ment a várba. Ebből csak 56 szállított élelmiszert, a többi municiót, szénát és a sebesülteket, betegeket vitte ki a várból.

November 5-én megtörtént a második körülzáráskor a várban 114 napra kenyér, 190-re főzelék, 84-re hus, 384-re zab volt a várban. Az oroszok a második körülzáráskor nem támadtak. Kieheztetéshez fordultak. A várparancsnokság nyomban a körülzáráskor szigorúan szabályozta az élelmezést. Január elején az élelmiszeradagokat jelentékenyen redukál-

ták. Elrendelték a lóhus vágatást, a zabot liszté dolgozták fel. A burgonya elfogytával a takarmányrépát használták. Így sikerült a szükséglet március második harmadáig fedezni. A nélkülözésekben tisztak és a legénység egyformán kivették részüket.

Március harmadik harmadában a helyzet tarthatatlan lett. A hadsereg főparancsnokság ismerve Przemysl

súlyos élelmezési viszonyait, mindent megkísérelt a vár felmentésére. Március elején a kárpáti hadsereg megpróbálta az ellenséges front áttörését s ellenségmármegingott. Ekkorkövetkezett be a borzalmasan szigorú utótél, amely a tervet rombadöntötte. Przemysl felmentésére tett erőfeszítéseket a természet erői hiúsították meg.

Csapataink helyzete ragyogóan kedvező Bukovinában.

(Az oroszok kétségbeesett erőfeszítései. — Hiábavaló emberáldozatok.)

Távított tudósítás.

Bukarest, április 17.

Visszavert orosz támadás.

Mamornicáról jelentik az „Universul“-nak tegnapi kelettel:

„Ma éjjel az oroszok megkísérelték a Pruthon, Boiánál átkelni. Az osztrák-magyar csapatok a mozgolódást észrevették s hatalmas ágyutűzzel megakadályozták az oroszokat szándékuk keresztülvitelében. Az ágyuzás két óra hosszat tartott. Az oroszok nem viszonozták a tüzelést s Boian belsejébe vonultak vissza. Jelenleg nyugalom uralkodik a bukovinai harctér ezen részén, mert nagy esőzések vannak.

Tékozolják emberüket az oroszok.

A „Bukarester Tagblatt“ április 15-ik száma Parvus álnévű tudósítójának cikkét közli, amely a bukovinai eseményekről a tudósító személyes tapasztalatai alapján számol be a következőkben:

— A katonai helyzet Bukovinában ragyogóan kedvező az osztrák-magyar csapatokra. Az oroszok többször megkísérelték, hogy az osztrák-magyar állásokat a Boian-Ustrica-Zurini vonalon áttörjék. Egyre újabb erősítések érkeztek Oroszország belsejéből, amelyeket az orosz hadvezetőség az emberanyag páratlan tékozlásával vet tüzbe. Ezek a meg-megújuló kísérletek azonban az osztrák-magyar csapatok szívós ellentállásán minden alkalommal az oroszok veszteségeivel megúsultak.

Ezekben a harcokban különösképen kitűntetik magukat az immár messze földön híressé vált Fischer ezredes által alakított önkéntes legiók. Mindebből látható, hogy Bukovinának egész lakossága nemzetiségi különbség nélkül milyen lelkesedéssel vegyes elkeseredéssel vesz részt évszázados ellensége, az oroszok elleni élet-halálharcban. Különösen pedig a románok, akikről oly sokszor híresztelték álnokul, hogy az orokkal rokonszenveznek, gyűlölettől eltelve az oroszok által Bukovinában elkövetett borzalma felett harcolnak az utolsó csepp erejükig.

Helyreáll a rend Bukovinában.

A lakosság a Bukovinát felszabadító osztrák-magyar csapatokat mindenütt leírhatatlan örömmel üdvözli, ami csak fokozza a csapatok szellemét.

Bukovina városai, főként pedig Csernovic, lassankint visszanyerik rendes külsejüket, bár a lakosok arcán még látszik az orosz invázió sok szenvedése, bár a nyugalom még nem tért vissza teljesen, bár az oroszok által kifosztott üzletek még zárva vannak, Merán gróf tartományi kormányzó nagyszerű munkája rövidesen minden tekintetben eredményre fog vezetni. Már tűnedeznek az orosz pusztítások nyomai, a lakosok visszatérnek a száműzetésből, a kereskedelem is fellélegzik, egyszóval, az élet rövidesen ismét a rendes kerékvágásba tér.

Romániára nézve egyedül egy tanulság vonható le: vegyék zsinórmértékül a bukovinai románokban meggyőződésből élő hazafias szellemet és cselekedjenek aszerint, mert az az egy bizonyos, hogy a bukovinai románok az osztrák alkotmányosságot nem akarják az orosz kancsukával feleszerélni, sem eme barbár hordák javára hareba állani és remélik, hogy a királyságbeli testvéreik nem fognak legbensőbb meggyőződésükkel ellentétes és kiátástalan konfliktust előidézni.

Nem lesz újabb orosz betörés.

Bukarest. Az Universul tudósítója jelenti Mamornicából: A csernovic-i lakosság mostani helyzetéről a leg-hitelesebb értesülés alapján a következőket közölhetem:

A lakosság teljesen nyugodt Csernovicban. A város katonai parancsnoka mindenképpen biztosította a lakosságot, hogy újabb orosz betöréstől nem kell félnie. A város külső képe is azt mutatja, hogy a közönség rendszeren végzi a dolgát és félelemnek vagy kapkodásnak nyoma nincsen. Az inség is már csaknem egészen megszűnt. Csernovicba az utóbbi időben sok élelmiszert hoztak. Hus, baromfi, tojás, burgonya bőven van és igen olcsó. Husvétkor a szegényebb lakosság nagyobb segítséget kapott. A hatóság egyébként nemzetiségi különbség nélkül támogatja a szegényebb néposztályt. A mezei munka elvégzésében is minden elképzelhető segítséget nyújtanak a népnek. Merán gróf kormányzó Morvaországból igaslovakat és ökröket rendelt meg, hogy a földművelő nép rendszeren megmunkálhassa földjét.

Német löszergyár bombázása a levegőből.

— Munkában a francia aviatikusok. — Negyvenhárom felderítés, több ezer nyíl- és bombahajítás egy napon. —

Távíráti tudósítás.

Berlin—Páris, április 17.

Francia repülőgép támadása a rottweilli löpőgyár ellen.

Stuttgart. A helyettes löpőparancsnok közli: Ma délelőtt kilenc óra ötven perckor egy ellenséges kétfedeiű támadást intézett a rottweilli löpőgyár ellen. A pilóta, akit azonnal tüzelés alá vettünk, néhány bombát dobott le, amelyekkel két polgári személyt megölt, egyet pedig súlyosan megsebesített. Az anyagi kár csekély. A gyár üzemét nem zavarta meg a támadás. A repülő, akinek gépét egy lövés eltalálta, délnyugati irányban tovább repült.

Repülőgépek angol területen.

London. A német légiárművek bombázása a Reuter-ügynökség jelentése szerint, semmi kárt nem okoztak. A léghajók később Scheernes fölött repültek, de nem dobtak le bombákat. A léghajókra lövöldöztek, de nem találtak. A léghajók a tenger fölött repültek egy angol repülőgéptől üldözve.

Halpingen. Az ellenséges repülőök összesen öt bombát bombát dobtak le. Négy bomba egyáltalában nem okozott kárt, míg az ötödik elpusztított két üresen álló vasúti kocsit, amelyek kigyulladtak. Egy frankfurti építésznek a közelben tartózkodó egyik alkalmazottját a bomba súlyosan megsebesítette.

A francia aviatikusok tevékenysége.

Zürich. A párisi Havas-ügynökség hosszabb jelentést adott ki a francia aviatikusoknak tevékenységéről. A francia aviatikusok a háború elején nagy garral hirdették, hogy a német nagyvárosokat rommá bombázzák a megsemmisítik a német légiárműveket, — a háború során azonban mindebből semmi sem következett be s a híres francia aviatika egyszerűen csődöt mondott.

A most kiadott félhivatalos jelentés szerint a tavaszi napok folyamán újra működésbe léptek a francia repülőök a nagy tevékenységet fejtettek ki. Csak egy napon — április 2-án — 43 felderítést végeztek s 22 esetben állapították meg az ellenséges tüzérég állását s ezenkívül számos tényképfelvételt készítettek az ellenséges hadállásokról. Ugyanaznap a francia repülőök bombázásokat is végeztek. Egy repülő-géposztály a habsheimi pályaudvart és repülőteret bombázta, továbbá a walheimi pályaudvart és a Dietweiler-gyárat. Bombázták továbbá a bensdorfi pályaudvart is. Woevreben hét repülőgép bombázta a német állásokat s még sok helyen dobtak le az aviatikusok bombákat és több ezer nyilat. — Ugyanezen a napon egy francia repülőgép egy német Albatrosz pilantott meg s üldözni kezdte. Heves harc támadt, melynek során az Albatros képtelen volt leereszkedni a francia vonalon s a bennülőket az aviatikusok foglyul ejtették.

Szóval mindenütt fáradhatatlanul a buzgón bombáznak, a francia aviatikusok, azonban hogy mi az eredménye a nagy küzdelemnek, erről a francia jelentések — hallgatnak.

Japán csapatok amerikai területen.

Frankfurt. A Frankfurter Zeitung jelenti Newyorkból: A sajtót igen nyugtalanítja az a kaliforniai jelentés, hogy Turdiebayban mexikói területen négyezer japánt szállítottak partra. Az Asana japán hadihajó ezen a vidéken zátonyra jutott és most is ott vesztegel. Japán öt hadihajót és hat szállító hajót rendelt ki azzal a kijelentéssel, hogy szükségnek tartja, hogy az Asamát ellenséges támadásokkal szemben, megvédje. Hír szerint a csapatok azóta egy táborba megszállottak és szikratávíró állomást rendeztek be. A washingtoni hatóságok taloztnak tartják a jelentést, de a lapok vizsgálót követelnek.

— Hivatalos távirati tudósítás. —

Az U. 29. elűyedésének titka.

Berlin. A Berliner Morgenpost-nak jelenti Wilhelmshafenből: Az U. 29. elűyedésének körülményei még mindig nem ismeretesek. A Baseler Nachrichten-nek azt a híret, amely szerint a német buvárhajó az ir tengeren elűyesztett egy angol cirkálót és megsemmisített több gőzöt, hivatalosan nem erősítik meg ugyan, de most már valószínűnek tartják. Ugy látszik, ez az oka, hogy az angol admirális hallgat az U. 29. elűyedésének részleteiről.

Átcsoportosítják a kárpáti orosz seregeket.

— Nehezen állja a cár birodalma az áldozatot. — A világtörténelem legnagyobb csatája. —

— Hivatalos távirati tudósítás. —

Bukarest—Berlin—Budapest, apr. 17.

Újabb orosz offenzíva a Kárpátokban.

Kopenhága: Pétervárról jelentik, hogy az oroszok haderejüket a Kárpátokban átcsoportosítják újabb offenzíva érdekében.

Súlyos veszteség érte az oroszok újabb támadását.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: A kárpáti fronton tegnap is nyugalom volt. Az oroszok csak az Erdős-Kárpátokban kíséreltek meg két ellenséges támadást, melyeket a mieink az ellenség súlyos veszteségeinek árán teljesen visszavertek.

A Nida mentén tüzérégünk az ellenséges állások tüzelésével nagy eredményeket ért el. Egyébként jelentőséges esemény nem történt.

A Kárpátokban megkezdődött az olvadás s mindentel magas a víz-állás.

Mérhetetlen áldozatokat hozott a cár szövetségeseiért.

Berlin. A „Lokalanzeiger” jelenti Kriстіániából: Pétervárról sürgönyzik: Minden jel arra mutat, hogy a kárpáti csata a világtörténelem leghatalmasabb mérkőzése. A kárpáti harcönállal szemben a többi front csak alárendelt jelentőséggel bír. A franciáknak nyugaton történő nap-nap utáni előretörései nélkül a cári birodalom csak nehezen bírná állani a szivós német-osztrák-magyar offenzívát. Mérhetetlen áldozatokat hozott már az orosz birodalom, de reméli is mindenki, hogy a kárpáti nagy csata a megfelelő eredménnyel fog zárulni. Nikolajevics Nikoláj nagyherceg, az orosz hadsereg fővezére beteg ugyan, de azért éppugy vezeti a hadműveleteket, mint azelőtt.

Bécs. Stockholmból jelentik a Neues Wiener Journal-nak: Pétervári lapok cenzurázott közleményei bevallják, hogy március első felében az orosz hadsereg veszteségei aránytalanul nagyobbak voltak, mint a hadjárat előbbi fázisaiban. Egyes lapok kiszámítják, hogy a Kárpátokban több mint 100.000 orosz esett el és a sebesültek száma kétszázszázernél is nagyobb volt. A könnyen sebesülteket a harcóról az ország belsejébe vitték s egyes városok kórházai úgy megteltek velük, hogy magánházakban ápolják a sebesülteket.

Törhetetlen csapataink ereje.

Genf. Saraten százados, a Gazette Lausanne hasábjain kifejti, hogy a hármass entente sajtója azt a hitet akarja kelteni, hogy az osztrák és magyar hadsereg elgyöngült és a monarchia fenyegetve van. Ez azonban halga kívánságnál nem egyéb. Az osztrák és magyar csapatok a háború kezdete óta csodálatos szívósságot tanúsítottak és a történelem csodálatos erélyüket és hősiességüket fenntartás nélkül elismeréssel fogadja kiemelni. Galicia feladását a földrajzi helyzet tette szükségessé. Franciaország északi vidéke is ellenséges kézen van. A mostani kárpáti csata a leggigantikusabb a világtörténelemben. Amit az osztrák és magyar csapatok eddig tettek, feljogosít arra a feltevésre, hogy a duai monarchia ellenálló ereje semmit sem csökkent.

József főherceg fegyverszünetet adott az oroszoknak.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Husvétkor az oroszok József főhercegtől három napos fegyverszünetet kértek. A főherceg tizenkét órát engedélyezett az oroszoknak halottaik eltakarítására.

Oroszország pénzügyi bajai.

Bern. Néhány héttel ezelőtt elrendelte az orosz kormány, hogy a semleges országokba szóló pénzküldemények kizárólag orosz alattvalókhöz címezhetők és bizonyos összegben felül nem lehet pénzt küldeni. A kifizetésnél a bankok hivatalos igazolást kérnek arról, hogy a felvevő tényleg orosz alattvaló. Ellenkező esetben a pénzt Oroszországba küldik vissza.

Ennek a rendszabálynak igazi oka az, hogy Oroszországban aránytalanul megszáporodtak a papírpénzek. A külföldre szóló pénzküldeményeket azonban aranyban kell fizetni, mert különben az árfolyamvesztés igen nagy. Még ilyenformán is harminc-hetven frank a veszteség száz rubelnél.

A Novoje Vremja csodálkozását fejezi ki a fölött, hogy az orosz papírbankjegyek még mindig olyan mélyre süllyed, holott ugyanebben az időben az angol bankjegyek „al parin” állana. A Banque de France értékpapirjai négy frankot estek száz frankonként, a birodalmi német márka pedig legfeljebb öt frankot süllyedt. Csak a mi szegény papírjaink állanak olyan szomorúan, írja az orosz lap, dacára az összes pénzügyi kombinációknak Párisban, Londonban és Newyorkban.

Büntett németül beszélni Pétervároton.

— A háborus Oroszország fővárosában. — A haragos muszkák. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április-17.

Egy német származású amerikai állampolgár, aki most Oroszországot utazza be, tapasztalatairól a következőkben számol be:

— Németországból Oroszországba most csak egy út vezet: Stockholmon át Finnországon keresztül. Svédország végállomása Karungi, innen szánon lehet átjutni a négykilométer széles Torniojoki folyón Finn-Karungiba. A folyó jegén száz és száz szánkó halad át az egyik partról a másikra, rendkívül fontos forgalmat bonyolítva le. Mikor megérkeztünk Karungiba, a határhivatalnokok azzal fogadtak, hogy Péterváron kolera, typhus és himlő pusztít, tanácsosabb volna visszafordulni. A legtöbb utas azonban nem sokat törődött ezzel a kijelentéssel. Az állomáson szigorúan megvizsgálták podgyászságunkat és utlevelünket, a legapróbb részletekig be kellett vallani mindent, miért, milyen ügyben utazunk Pétervárra. Félnapot vett igénybe ez a vizsgálat, míg végre tovább utazhattunk. Velém együtt utaztak orosz hadseregbeli mérnökök és tiszték, akik Stockholmban géprészeket akartak venni, továbbá egy svéd, rigai gyártulajdonos, aki az orosz kormánytól akart megrendelést szerezni. Rajtuk kívül F. volt lodzi szövőgyáros, akinek a gyára leégett. Csak nagynehezen tudott engedélyt kapni a lodzi katonai hatóságtól, hogy Berlinbe utazhassék és innen Pétervárra. Belostrowban szigorúan átkutatták és noha orosz állampolgár és csak azért utazik Pétervárra, hogy néhány követelést behajtsa, a legerélyesebben megparancsolták neki, hogy Péterváron azonnal jelentkezzék a rendőrségen.

Pétervárra megérkezve a svéd F. lodzi gyáros és én autóba szálltunk, hogy az Astoriába jussunk, ahol táviratilag rendeltem szobát. Reggeli két óra volt és metsző hideg. A szálló portása tudtomra adta, hogy a sürgönyöm későn érkezett meg és csak akkor juthatnék szobához, ha megosztom F. ural. Két ágyas szoba, amely máskor mindig 30–35 rubelbe kerül, de ilyen körülmények között 25 rubelért megkaphatnánk egy éjszakára. Nem lett volna célszerű más szállodát keresni, minthogy ott se találhattunk volna se jobbat, se olcsóbbat. A lodzi ur és én elhatároztuk tehát, hogy az ajánlatot elfogadjuk. Természetesen át kellett adni utlevelünket. Reggel fél öt óra felé kopogtattak szobánk ajtaján, ijedten riadtunk fel álmunkból és mikor kinyitottam az ajtót, két csendőrtiszt és a szálló portása állottak a folyósón, akik F. ural óhajtottak beszélni. Udvariasan megkérték, hogy öltözzék fel és menjen velük a rendőrségre, minthogy a rendőröknek beszélni kíván vele. Távozása után persze már nem tudtam aludni.

A dolog jól kezdődik — gondoltam magamban.

Tizenegy óra felé F. visszatért a rendőrségről és a szálló folyósóján két lodzi ismerőssel találkozott, akik viharosan üdvözölték. Hamisítatlan lodzi zsargonban beszéltek. F. közölte velük élményeit. Tíz óráig várakoznia kellett a mindenható rendőrönök megérkezésére, aki csak azt akarta megtudni tőle, mikora német katonaság van Lodzban, milyen egyenruhát viselnek, milyen ezredből valók, hol van a főparancsnokság és általában milyenek az állapotok Lodzban. Többet akartak

tőle tudni, mint amennyit egy katonai szakértő mondhatott volna. A rendőrség feltűnőnek találta, hogy egy lodzi szövőgyáros Lodzból Berlinbe, Berlinből Stockholmba és onnan Pétervárra utazik, hogy állítólagos követeléseket hajtsa be olyan időben, amikor Oroszországba adósságok fizetéséről szó sem lehet. Értésére adták, hogy az a gyanu lehet ellene, hogy talán a német kormánytól már behajtott bizonyos „követeléseket”, amelyek ellenében olyan dolgokat akar tapasztalni Péterváron, amiket Berlinben értékesnek tartanak. A szálloda üzletvezetője odakiáltott a hevesen gesztikuláló három urhoz, hogy nem engedi meg szállodájában, hogy németül beszéljenek. Minden nyelv közül ez a legpiszkosabb, legutálatosabb. Közös szobánkból másnap szétváltunk és néhány nap múlva a szálló olvasótermében láttam újra viszont F. urat. Megkérdezte tőlem, nem vagyok-e ismerős Péterváron, s nem adhatnék-e neki esetleg néhány címet, ahol eladhatna árut. A rendőrségen — mondotta — elvették összes üzleti papírjait, ajánló leveleit és egyéb irásait, és most nem foghat semmihez, amíg ezeket vissza nem kapja. Már kétszer megkísérelte, hogy bejusson a mindenható rendőrönökhöz, de elutasították. Én sajnáltam, de nem tudtam rajta segíteni. Rövid beszélgetésünket alighanem kileste valaki — mert másnap reggel a szálloda vezetőségétől levelet kaptam, amelyben azt írták, hogy a vendégek panaszkodtak amiatt, mert németül beszéltem a szállodában, figyelmeztetnek, hogy ezt máskor ne tegyem, ha el akarom kerülni a nagyobb kellemetlenséget. Németül beszélni Oroszországban kihágás, de Péterváron büntett, amelyet 3000 rubal pénzbírsággal vagy esetleg hat havi börtönnel büntetnek.

Szállodai tartózkodásom első estéjén valami ünnepegy féle volt. Minden sarokból urak és hölgyek jöttek elő gyújtópersellyel a kezükben, vörös keresztet jelvény helyett kék keresztet viseltek fehér mezőben, és az ünnepegy hős egy tizenhárom-tizenégy éves, uniformisba öltözött tömpe orru fiúcska volt, a mellén egy kitüntetés, amit azért kapott, mert valahol megölt két vagy három német katonát; urak és hölgyek becézgették és elárasztották ajándékokkal. Nagy ujjongás keletkezett arra a hírre, hogy Memelt az oroszok megszállották, az „ifju hős” a tiszték vállukra emelték és körülhordozták. A nemzeti himnusz is elénekelték. Különös lelkesültséget egyébként nem keltett a hír. Ugy látszott, mintha a józanabb elem nem hinné el annak valóságát és röviddel ezután meg is saúnt minden örömnilyivánítás.

Mikor felmentem a második emeletre, a főbejárat egyik szegletén Schiller Frigyes gyermekkori arcképét pillantottam meg — felírás nélkül, — hisz különben már rég eltávolították volna. A napi izgalmak után Tolstoj és Napoleon között Schiller képe úgy hatott rám, mint idegesillapító.

Magyarok vezérei Berlinben. Budapestről jelentik: Május tizenkettődikén Andrássy Gyula gróf, Apponyi Albert gróf, Berzeviczy Albert és Kluen-Héderváry Károly gróf beszédeket tartanak Berlinben Magyarországról.

Halálos katasztrófa egy Pallós-vasuton.

(A resicabányai vonatot eltemette a földomlás. — A szerencsétlenség részletei.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Lugos, április 17.

Mint ma már rövid táviratban jeleztük: halálos vasuti szerencsétlenség történt a Resicabánya—oravicabányai helyi érdekű vasut egy hegybe vágott szakaszán, Kölnök és Monyó állomások között. Nem a vonatot vezető személyzet elővigyázatlanúsága, vagy mulasztása miatt történt a vasuti szerencsétlenség, hanem a természet okozta azt. De, hogy megtörténhetett, az mégis nagy részben emberi könnyelműségre, lelkiismeretlenségre vezethető vissza. Ez az emberi könnyelműség és lelkiismeretlenség azonban arra az időre nyulik vissza, mikor a vasutat építették. A pályát építő Pallós cég ugyanis oly felületességgel csinálta meg munkáját és oly kevéssé ügyelt arra, hogy a sintestet alámosások, süppedések és hegymosások elől mentesítse, hogy a vasut fennállása óta már sok zavar, forgalmi szünetelés és egyéb baj fordult elő a vonalon.

A katasztrófa részleteiről ezeket jelentik:

Hajnali három órakor indult Oravicabányáról a hétezerkét száznyolcas számú vegyes vonat, melynek meglehetősen forgalma van s melyet különösen pénteki napokon a környékbeli falvakból való földmivesek közül igen sokan vesznek igénybe. Pénteken ugyanis Resicabányán hetivásár van és Királykegye, Zsidovin, Várboksán, Monyó és Kölnök parasztnépe előszeretettel keresi fel a resicabányai piacot, mert áruikat ebben a nagy és semmi mezőgazdasági termeléssel nem bíró gyárvárosban mindenkor jó áron el tudják helyezni. A ma hajnali vonat is tele volt parasztasszonyokkal, férfiakkal, akik kosarakban, zsákokban vitték az eladnivaló portékat.

A vasut Bogsánbányától kezdve a Berzava folyó völgyében halad. Az utóbbi hetekben azok az esőzések, melyek egész Délmagyarországra zudították a vizek rengeteg mennyiségét, ezt a vidéket sem kímélték meg. A Berzava folyó, mely az utolsó három-négy esztendő folyamán már nem egyszer lépett ki medréből és emberben, vagyonban sok kárt okozott, most is szintűl megdagadt, sőt az alacsonyabb helyeken a partokat is elhagyta. A lankás rétek mind víz alatt állanak s van hely, ahol a fáknak csak a koronája látszik ki a vízből. Némely helyen a vízár átlag egy-két méternyire van a vasuti töltéstől. Ez a sok esőzés a talajt egészen meglazította, átítatta.

A hétezerkét száznyolcas vegyesvonat reggel hét órakor ért Monyó állomásra és egy pernyi megállás után elhagyta azt. Már csak harminc pernyi idő választotta el a Resicabányára való megérkezéstől. Kölnökre azonban ez a balsorsú vonat már nem futhatott be. Az egyik kanyarultnál, hol emelkedés miatt kénytelen lassabb tempóban haladni, utólérte a vonatot a szerencsétlenség. Amint a vonat mozdonya a hegy alatt elrobogott: a hegyoldas hirtelen zuhanással, nagy robajjal rászakadt a vonatra. A vonatnak a rázuhanó földtömegek elől már nem lehetett gyors szágúddal tovább menekülni, megállani pedig annál kevésbé lehetett, sőt az egyenesen még veszedelmessé lett volna. A sok ezer tonna laza, sárgás, agyagos földtömegek a szó szoros értelmében lesodorták a vonatot a pályáról, valóságosan lesodorták. Ez történt a mozdonyral és az utána következő öt harmadosztályú vasuti ko-

csival. A vonat többi része, mely útjában nem jutott még az omló föld alá, a kapcsolók elszakadása révén megszabadult a nagyobb veszedelemtől. A nagy földcsuszamlást, a fűlsike-títő zajt egyszerre nagy csendesség követte. Majd pillanatok múlva emberek segélykiáltása hallatszott a földdel teljesen elborított személy-kocsikból.

Findeisen László és Balázs Lajos államvasuti főfelügyelők véletlenül éppen a szerencsétlenül járt vonaton utaztak. A szerencsétlenség után azonnal átvették a mentő munkálatok vezetését. A vonat többi utasainak segítségével sikerült nekik az egyes feldőlő vasúti kocsikról a földet annyira elhordatni, hogy az azokban rekedt utasok kiszabadíthatók voltak. Közben intézkedtek, hogy a közeli Monyó állomásról megtelefonálják a szerencsétlenség hírért Resicabányára és Boksánbányára. A két állomásról a szerencsétlenség hírének vétele után azonnal megindítottak egy-egy mozdonyt, mely orvosokat és munkásokat vitt magával. Resicabányáról Molnár Miksa állomásfőnök, Frankl Ignác dr. pályafőorvos és Mandl Miksa dr. járásorvos mentek a helyszínére s alig egy fél óra múlva oda meg is érkeztek. Velük egy időben érkezett oda Boksánbányáról Mocsáry Béla állomásfőnök és Karsay Zoltán dr. vasúti orvos.

A kocsikból, melyek a felborulás és a rájuk esett földrétegek miatt nagyon megrongálódtak, négy halottat és öt súlyos sebesültet huztak ki. A könnyebben sebesültek száma meghaladja a tízet. Intézkedés történt azonnal, hogy a halottak és sebesültek beszállíttassanak Boksánbányára. Findeisen László főfelügyelő a szerencsétlenségről rögtön távirati jelentést tett Temesvárra az illetékeseknek. Hoitay Gedeon államvasuti üzemvezető intézkedett, hogy egy vizsgáló-bizottság azonnal kiszálljon a helyszínre. A vizsgáló-bizottságot vívő vonat a délelőtti órákban indult el Temesvárról. A bizottságnak Seitz Sándor felügyelő, Szigeti Károly üzletvezetőségi hivatalnok, Hajduka Alfréd vasúti műhelymérnök, Kardinovacsy Zsigmond forgalmi hivatalnok és Andrássy dr. üzletvezetőségi segédtitkár voltak a tagjai. A bizottság különvonatán megfelelő számú pályamunkás és lakatos is utazott a helyszínre. A bizottság tüzetesen meg fogja vizsgálni a szerencsétlenség okát, kihallgatja a vonatkísérő vasúti személyzetet és az utasokat is. A vizsgáló-bizottság visszaérkezése, illetve jelentése nainapra várható. Egyelőre még azt sem lehet megállapítani, hogy a halált és a sérüléseket szenvedett személyek kik voltak és hogy vannak-e közöttük vasúti alkalmazottak.

A szerencsétlenség következtében a pályának eme szakaszán a vonatok nem haladhatnak keresztül. A közlekedés ennek folytán csak átzárlással történhetik. A Resicabányáról reggel hét óra huszonhét perckor elindított személyvonat már csak a baleset helyéig mehetett és az utasoknak ott a hegynek gyalog való megkerülésével át kellett szállani a Boksánbánya felől értük jött másik vonatra.

A vasúti szerencsétlenség ügyében Hoitay Gedeon temesvári üzletvezető a következőket mondta el:

— A szerencsétlenség, sajnos, megtörtént. A baj oka azonban nem a vonatok kísérő személyzet mulasztásából keletkezett. A Resicabánya—oravicabányai helyi érdekű vasutat a Pálós-cég építette és annak vétke az, hogy a pályán állandóan kénytelenek vagyunk javítási és pótló munkálatokat végezni, melyek már eddig hatszazezer koronánál több költséget emésztettek fel. Földcsuszamlások, alá-

mosások, süllyedések és hegyomlások minden nagyobb esőzés után előfordulnak. A vasútépítő cég ugyanis nem fordított elég gondot arra, hogy a hegyoldalok lemetezett részei kellőleg meg is erősítsenek.

— A pályát minden vonat előtt az egyes szakaszokon az illetékes pályafőnök megvizsgálják. Az előttem fekvő távirati jelentésből kivágható, hogy ez most is megtörtént. Közvetlenül a vonat érkezése előtt a pályafőnök végigjárta azt a szakaszt, melyen a baleset történt és mindent

rendben talált. A hegyoldalon semmi repedés, semmi gyanús meglazulás nem volt észrevehető. Éppen azért át is engedte a vonatot, mely pusztulásába futott. A halottak számáról azt mondja a jelentés, hogy vagy kettő, vagy négy. Sebesült öt van. Neveket még nem tudunk. A teherforgalom Resicabányára és onnan egyelőre természetesen szünetel és a személyforgalom átzárlással történik. Azt hiszem azonban, hogy estig talán sikerül az omladékokat eltakarítani.

Nikolajevics nagyherceg rákja — lőtt seb.

— Két pofonért két golyó. — Az orosz főparancsnok látogatása Lembergben. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 17.

Az Aradi Közlöny hetekkel ezelőtt megemlékezett arról a beavatott politikai körökben elterjedt hírről, hogy az orosz seregek főparancsnokát Ratko Dimitriev tábornok hasba lőtte. Most, hogy a nagyherceg betegségét hivatalosan is megerősítik, egy külföldi lap foglalkozik a főparancsnok elleni merénylettel, a miről nekünk a következőket jelentik:

„Kölnből jelentik: A „Duisburger Generalanzeiger“ teljes hitelt érdemlő helyről a következő értesülést szerezte Nikolajevics Nikoláj nagyherceg betegségéről:

Nem a szó szoros értelmében vett merényletről van szó, hanem egy tettleges bántalmazás viszonzásáról, a melyre a nagyherceg egy igen magasrangú orosz tiszttel szemben vetemedett. Az elvesztett mazuri téli csata után Nikolajevics nagyherceg maga elé hívatta Sievers tábornokot, az orosz északi hadsereg parancsnokát és igazolásra szólította fel őt. A nagyherceg közben annyira meglepedezett magáról, hogy Sievers tábornokot kétszer arcütötte. A tábornok az inzultusra két revolverlövessel felelt, a melyek a nagyherceget hasan találták és súlyos sebeket ütöttek rajta. Sievers tábornok ezután golyót röpített az agyába. Az eset Sievers tábornok temetésén derült ki, noha a súlyos incidenst igyekeztek eltusolni.

Lehet, hogy a fenti jelentés igaz, de egy pontban feltétlenül téves. Ugyanis már régebben megállapították, hogy Sievers tábornok él.

(Valószínűbb is, hogy Ratko Dimitriev volt a merénylő és az attentatum nem a mazuri csata, hanem Przemysl első felszabadítása után történt. A bolgár tiszte egészen más temperamentum, mint a főparancsnokával szemben feltétlenül alávetés orosz Sievers báró. A merénylet híre rövid idővel Przemysl felszabadítása után kelt szárnyra, míg a mazuri csatát az oroszok januárban vesztették el. Az a körülmény, hogy Ratko Dimitrievről azt beszélték, hogy herceg lett, nem vehető tekintetbe, mert az orosz viszonyok mellett soha sem tudhatja az ember, hogy a cár nem egy halott embernek adományozta a hercegi rangot. A szerk.)

A berlini „Nationalzeitung“ értesülése szerint Nikolajevics nagyherceg a napokban Lembergben jár. Az orosz hadak fővezére, aki több magyarangú tiszttel és nagyobb katonai kísérettel érkezett Galicia fővárosába, igen kimerültnék és megtörtnek látszott. A lakosság a nagyherceg megérkezésekor igen tartózkodóan viselkedett. Különben is a rendőrség és katoná-

ság messzemenő óvintézkedéseket tett. A „gyanus elemek“nek nem szabad volt az utcán megjelenniük, amikor az orosz fővezér kocsizott. Mondhatni: csakis meghívott közönség részesült ama gyönyörben, hogy láthassa az orosz generalisszimust.

Nikolajevics Nikoláj Lembergben időzése alatt meglepő ellenszenvet mutatót a küldöttségekkel szemben. A főkormányzó által toborzott deputációk egyikét sem volt hajlandó fogadni és még megérkezése napjának estéjén elhagyta Lembergét.

A Kárpátokban zajló óriási csata eddigi fiasokai és a jövő sötét kilátásai nagyon ránehedeznek a lengbergi oroszok kedélyére. Már jó pár napja nem járnak az orosz hivatalnokok olyan dőlős és öntelt arccal az utcákon, mint azelőtt. A nagy orosz kereskedőházaknak Galiciába küldött ügynököinek is ellankadt a fiók megalapításában jelentkezett heve. Az orosz uralom egyébként rémes szigorral jár el a zsidókkal szemben, akik vonakodnak orosz állampolgárságot kérni. A renitens zsidók vagyont a legostobább, sokszor gyerekes ürügygel kobozzák el s ha a sörítettnek eszébe talál jutni, hogy a főkormányzónál keressem jogorvoslat, guny és nevetés fogadja.

SPORT.

+ Az Aradi Torna Egyesület május hó 9-én délután fél 3 órakor tartja szezonnyitja versenyét a Vörös Kereszt Egyesület javára. Eldöntésre kerülnek a következő versenyszámok 1. 200 méteres síkfutás (handicap). 2. Távolugrás (összetett verseny). 3. 800 méteres síkfutás II. osztályu. 4. Súlydobás jobb és bal kézzel. 5. 1500 méteres síkfutás kezdőknek. 6. Diszkoszvetés (összetett verseny). 7. 400 méteres síkfutás. 8. Gerelyvetés (handicap). 9. Magasugrás (handicap). 10. 200+400+800+1500 méteres stafétafutás. Nevezési zárlat május 3-án d. u. 6 óra, nevezési díj egyéni számokban 1 kor., stafétában 5 korona. Nevezni csak igazolt athlétákat és csak a MASZ nevezési nyomatványán lehet. Nevezések Erdélyi Ferencz m. kir. pt. stiazt. h. titkár címére Arad (postafiókkaeg) küldendők. Díjazás: A Vörös Kereszt Egyesület által adományozott hadi érme. E versenyrendezésével ATE nemcsak életképességének adja gyönyörű tanujelét, hanem egyben követendő példamutat a vidéki sport egyesületeknek, hogy a szorgalom és kitartás csodákat művelhet. Szerepet játszik e verseny megrendezésénél a halál és elismerés is, melyet az ehhez viszonyok között is támogató sportbarátoknak adozik az egyesület. Nem hagyhatjuk megemlékeltül azt a nemes áldozatkészséget sem, mely megnyilvánul az egyesület azon teltében, hogy első versenyét is a Vörös Kereszt Egyesület javára rendezte s ezzel nemcsak dicséretünket, hanem a legmesszebb menő támogatásra is érdemeket szerzett. Hogy pedig a footbal sport híveinek is élvezetes szórakozást nyújtson, az athletikai verseny folytatásként labdarúgó csapata a Temesvári Kinizsi Egyesület 1. csapatával mérkőzik. A labdarúgó mérkőzés negyed 6 órakor kezdődik.

Nem vesztettem el a fogadást!

— Adler Andor levele Varjassy Lajos polgármesterhez. —

Arad, április 17.

Adler Andor törvényhatósági tag Varjassy Lajos polgármesterhez a következő rendkívül érdekes levelet intézte. Az érdeklődési bizottságban elhangzott ama megjegyzésre, hogy „Adler Andor elvesztette most már mindkét fogadását” a következőket írja:

Nagyságos Varjassy Lajos polgármester urnak

Aradon.

Igen tisztelt polgármester ur!

— „Hát Adler Andor az Aradi Közlöny híradása szerint elvesztette a február 23-iki közgyűlésen felkínált fogadást. Látnám; én mindig mondtam, hogy Adler Andor egy ügyetlen ember, rossz kereskedő, kinek sem tudása, sem tapasztalata, sem gyakorlati érzéke nincs, ki annyit ért az üzlethez, mint, bocsánat a merész kijelentésért, Berta Titusz képviselő társam, vagy Hoffmann Antal barátom — a közlelmezéshez. Ha a fogadást tényleg elveszitem — Isten látja lelkemet, csak örülök neki, mert megint csak egy ok a sok rászorultnak felségélyezéséhez. De úgy érzem és ezt különösen a segélyezésre szorultak érdekében fájdalom nagyon, hogy a fogadást nem én vesztettem el és adni mindig szívesen adok, de és ezt polgármester ur jól tudja, az igazamból soha egy jöttát sem engedek.

— De hát nézzük csak, hogy is áll a fogadás dolga? — A február 23-iki rendkívüli közgyűlésen a tekintetes tanács előterjesztést tett az érdeklődési üzlet felállítására iránt. A helyettes polgármester ur rámutatott a közlelmezés körül felmerült nehézségekre és különösen hűvelyesek beszerzésének akadályaira és azt javasolta, hogy a létesítendő érdeklődési üzlet részére a város rizkását, babot, burgonyát, borsót és lencsét (más cikkekről nem volt szó) szerezzen be és mérsékelt áron engedje át a közfogyasztásnak.

— Ezen előterjesztésre reflektálva mondtam én, hogy 300 korona fogadást ajánlok, ha borsó és lencséből Arad város ellátására szükséges mennyiséget be tudják szerezni és további 500 koronát ajánlottam fel, ha ezen 5 cikkben — mindig csak ezen 5 cikkről volt szó — július 1-éig 30000 korona forgalmat tudnak elérni.

— Az első fogadásomra vonatkozólag tisztelettel kérdelem a polgármester urat — talán most már nem üzleti titok, elérhetőnek, vajjon kaptak-e és ha igen, mennyi és milyen minőségű borsót és lencsét? A második alternatívára vonatkozólag kérdelem, hogy elérték a fogadás tárgyát alkotott 5 féle cikkben a 30000 korona forgalmat? Am felelek én polgármester ur helyett, dacára, hogy a közlelmezési üzlet vezetése nagy titok és abba a boszorkánykonyhába beletekinteni csak keveseknek és kiváltságosoknak jutott osztályrészül, hozzáértőknek természetesen egyáltalában nem, mondom felelek én: szépen érték el! És el fogják érni július 1-éig? — Am rossz próféta vagyok megint: dehogyan fogják elérni! És, hogy áll mégis a dolog avval a 30000 koronával és Adler Andor elvesztett fogadásával?

— A közlelmezési üzlet tényleg elérte, én ugyan nem tudom biztosan, de elhiszem tegnapiig, tehát a megnyitás óta, azaz 38 üzennapon át a 30,000 korona összforgalmat, de nem egyedül azon cikkeken, melyekről a február 23-iki közgyűlésen szó volt. Ezekben a

legkisebb forgalmat érte el, hanem és különösen lisztben, cukorban és Ceres-zsirban, tehát olyan cikkeken, melyekről szó egyáltalában nem esett és melyekben, miként lennebb bizonyítani megkísérlem, Arad város közlelmezési üzemének nem 30,000, hanem ad minimum 500,000 korona forgalmat kellett volna elérnie, ha az tényleg közszükségletet pótol.

— Az a szomorú tény, hogy az érdeklődési üzlet ilyen hihetlentül rossz forgalmi eredményt ért el, szől legékesebben amellett, hogy a város érdeklődési üzeme, mondhatnám bátran, greislerája, nem felel meg hivatásának, közszükségletet nem elégíti ki és hogy ezek a számok a hatósági érdeklődési üzemnek csődjét jelentik. Megnyugtatom azonban polgármester urat, nemcsak Aradon, széles ez országban mindenütt és Budapesten is, ahol tizenhét millió korona állott a közlelmezés javításának vagy ellátásának céljaira a főváros rendelkezésére, fiaskot szenvednek a hatósági közlelmezési kísérletek.

— Hiába igen tisztelt polgármester uram, nem tudom, vajjon egy rossz kereskedőből lehetne-e jó köztisztviselő, de azt határozottan és bátran állítom, hogy a legjobb köztisztviselőből soha sem lesz — akár csak rossz — kereskedő is.

— Tudja igen tisztelt polgármester ur, hogy milyen szégyenletes eredmény egy 60 ezer lakossal bíró város közlelmezési akciójánál 38 napra eső 30000 korona összforgalom? Megmondom! Nem kell, hogy valaki a közlelmezési bizottságnak tagja legyen, mégis ki tudja számítani, hogy minden enni akaró emberi lénynek — felnőttnak és 6 éven felüli gyermekeknek átlagos napi szükséglete lisztben, zsirban, cukorban, rizsben, burgonyában, babban és lencsében, tehát csak azon érdeklődési cikkeken, melyeket a hatósági üzletben árusítanak, naponként, a mai árak figyelembe vételével circa 50 fillért tesz ki. A város lakosságát, a bevonultakat leszámítva, az idegeneket, betegeket stb. hozzászámítva, 50000 fogyasztó léleknek véve, a fennebb részletezett cikkeknél naponkénti fogyasztása 25000 koronát tesz ki. A közlelmezési üzlet 38 nap alatt 30698 korona forgalmat ért el; napi forgalma tehát 808 korona volt. Ezen összeg az 50000 fogyasztó között felosztva naponként estejenként 16 fillért eredményez. Nem nyomoruságos közlelmezés az, mely naponkénti 50 fillér szükséglettel szemben egy és hattized fillérrel tudja csak a fogyasztót kielégíteni? Közszükséglet tehát egy ilyen üzem? Nem nyilvánvaló, hogy a fogyasztó közönség nem szereti, nem keresi fel, nem viseltetik bizalommal az ilyen üzemek iránt? Mert bocsánatot kérek, csak nem örvend valami nagy népszerűségnek az az egyén, hogy köznyelven beszéljek és világítsam meg ezt az álláspontomat, aki 25 ezer szavazatból 808 szavazatot kap; vagy az a kereskedő, ki 800 korona forgalmat ér el „olcsóbb, jobb kiszolgálás mellett” — mint a szomszédja, ki „drágábban rosszat ad” és mégis ugyanazon idő alatt 29192 koronát vesz be.

— Polgármester uram! Üthetik a kereskedőt, ameddig jól esik, mondhatnak róla amit akarnak, állíthatnak fel akármilyen fogyasztási szövetkezeteket, csinálhatnak városi és egyéb üzemeket, akarhatják megrontani bármilyen eszközökkel is, a kereskedőre, persze a tiszteességes kereskedőre szükség volt a mult-

ban is és még sokkal fokozottabb mértékben lesz szükség a jövőben. Az ország kereskedelmének fejlődése, az ország kulturájának fokmérője; és minél inkább nálunk kulturánpékké és minél jobban akarunk majd beleilleszkedni az európai művelt concertbe, annál inkább fogják nálunk is megbecsülni a kereskedőt, csak úgy, mint teszik azt Németországban, Angliában és a tengeren túl.

Am azért áll a fogadás és én július 1-én pontosan jelentkezni fogok és fizetni fogok, fizetni akkor is, ha a fogadást megnyerem!

Polgármester urnak igaz, tisztelt híve Aradon, 1915. április hó 17-én.

Adler Andor.

Legyetek erősek.

(Levelet a lövészárokból.)

Legyetek erősek, ti otthon, messze, túl a végtelen hegyeken és ne káromoljátok az Istent. Nézzétek, otthonmaradt honfitársak, mi már tizedik hónapja küzdünk idekünt, esőben, fagyban, télen és viharban, de nem panaszkodunk. Itt állunk őrt, fegyverre szorított kézzel, feszült figyelemmel, halálraszántan és tirátok gondolunk.

Legyetek méltók e gondolatokra. Legyetek méltók a haldoklók jajjára, a sebesültek panaszára, legyetek büszkék, hogy most élhettek. Igazoljátok be, hogy egy ilyen társadalomért érdemes élni, érdemes küzdeni, vérzeni és meghalni. Gondoljátok arra, hogy a jövő mégis csak Ti vagytok, ti öregek, asszonyok és gyermekek, kik honmaradtatok, nem pedig mi, kik oly sokan nem jövünk vissza többé.

Legyetek méltók hozzánk. Mutassatok példát gyermekeiteknek, kik oldalatok mellett állanak és mosolygó szemük, éretlen, parányi kis agyuk kíváncsian várja az élet-ideált. Legyen ez az ideál a hazá. Magyarozzatok el nekik, hogy gyermekönyveik oszudálatos lovagregéi új életre kaptak az ezer meg ezer magyar katoná személyében, kik hiven, bátran védik most a kedves, kicsi házat, melyben laktok, azt a könnyelmű városkát, melyben oly szívesen éltek, a dusan termő magyar rónát, a Kárpátok hófedte csucseit, mely mind a miénk és melyet galádul el akarnak tőlünk rabolni. Ne tekintsetek bámulattal szövetséges államok nevelésére, hanem vessétek el magatok e kicsiny fejekbe azon dusan termő magot, melyből majd valamikor mi mikor valamennyien már ki tudja, hol fogunk porladni, egy nagy, hatalmas kor termése fog kikelni, büszkén, boldogan. Meséljétek nekik Magyarországról, multról és elnyomásról, jövőről és szabadságról, életképes és dekadens nemzetekről, tiszteletreméltó, békés agg uralkodókról és zsarnok Despotákról, de mindig erős, törhetetlen hittel. Rátok van bízva a jövő, mi csak a jelent védjük. Becsüljétek meg e tisztelt oly erővel, oly szilárdsággal és kitartással, aminővel mi milliók védjük határaitokat.

Legyetek bajtársak. Ne csüggesztétek egymást, ne rémítsétek, hanem buzdítsátok honfitársaitokat. Fagyjon ajkukra a szó a kishitűeknek. Tanuljátok tünni. Gondoljátok az éhező várnak néma védőre, kik ott hullottak el a sáncaokban. Nem káromoljátok-e őket, ha kicsinylőleg nyilatkoztok arról, amiért ők életüket áldozták? Bizzatok bennünk. A rossz hír sohasem igaz, mert amit százak mulasztottak el, azt ezerek hozzák helyre, életük árán, ha kell, de helyrehozzák.

Hírdessétek, hogy van igazság a földön és nem küzdünk hiába. Erősítsétek, gondolozzatok a nemzeti érzést, öntudatot. Legyen az annál szívósabb, erősebb, mentől tovább tart a kín, a

szenvetés. Legyen az oly hatalmas, oly igaz, hogy törjön ki körötkből és szálljon ki a hátra. Küldjétek nekünk hazuról is önértet, bizakodást, úgy, mint mi nektek győzelmet. Erőnket tiszszerezni fogja a ti erőtok, a ti kitartástok. Legyetek magyar nők, magyar anyák, magyar ifjak, aggok és férfiak. Legyetek ilyenek és szívesen, örömet halok meg értetek.

Mert meghalok. Elhagyatva, egyedül rőttem e sorokat a hegyeken tül lejtőn. Sebemből már patakzik a vér, kendőm, mellyel betakartam, lerongyolódott róla. Öntudatom gyengül... meghalok. Még egyszer utóljára megáldalak benneteket. Ha soraimat megtalálja a szanitéc és elővassa azokat, küldje el az én kis szülővárosom napilapjának, olvassátok el és gondolkozatok rajtok. Lássátok testvéreim, én meghalok, de bizom a győzelemben, az én csapatom visszament a hegyek mögé, de érzem, tudom, hogy visszatér. Isten veletek!

(Spectatorfi).

„Készül az új támadó terv a Dardanellák ellen.”

(Az entente sajtó reménykeltése a hadsereg lépésére. — Vidám élet a török főhadiszálláson.)

Táviratt tudósítás.

Konstantinápoly—Bukarest, április 17.

Lütszatóstrom a Dardanellákban.

Genf. A London nevű angol cirkáló a Dardanellák legutóbbi ostrománál súlyosan megsérült.

Konstantinápoly. A Dardanellákba érkező hírek szerint a török flotta tegnap eltalált páncélos hajó a Triumphpushoz tartozott.

Tegnap egy ottomán aeroplán eredményes repülést végzett. Ma az ellenség nem mutatkozott.

Dardanoss városa, amelyben a március 18-iki bombázás óta a normális élet szünetelt, ismét visszanyerte külső képét.

A főhadiszállás közli:

— Tegnap délután egy ellenséges páncélos hajó időközönként eredménytelenül bombázta a Dardanellák bejáratánál lévő erődöket. A páncélos hajót ütegeink négy gránátja találta, ami által a páncélos hajó fedélzetén tűz támadt. A hajó esután haladéktalanul Tenedosz irányában eltávozott.

Az orosz flotta Ereglit és Zungulakot bombázta, és esután északi irányban eltávozott, a nélkül, hogy néhány vitorlás hajó elhelyezésén kívül egyéb eredményt el tudott volna érni.

A többi hadszíntéren nincsen változás.

Nem tartjuk érdemesnek hadiseményként jelenteni azt az időnkénti bombázást, a melyet cél és eredmény nélkül néhány szüntelenül a szíriai partokon cirkáló hadihajó az ottani községek ellen folytat. (M. T. I.)

Szemtanu az ostromról.

Konstantinápoly. Az Osmanischer Lloyd haditudósítója jelentette a gallipoli főhadiszállásról:

Április 13. — A kora délelőtti órákban, a Dardanellák bejárata előtt, teljesen jelentőség-telen bombázás volt, amely körülbelül egy fél óra hosszat tartott. A bombázásnak inkább demonstratív tendenciája volt. Az ellenséges hajók alig néhány lövést adtak le és esután sietve visszavonultak.

Máltából érkező híreket kapunk egy felkerítő szolgáltra kiküldött, rendszerül ügyes és bátor altisztunktól, aki béke idején Máltában volt hajós. Altisztünk, aki áruházban járta végig az ellenséges szigetet, a következőket je-

lenti: Az angol sajtóban oly sokat emlegetett készülődések tényleg valónak bizonyulnak. Ugy látszik azonban, hogy ezek a készülődések nem a Dardanellák ellen irányulnak. Marakkóból roppant rossz hírek érkeznek és az egyiptomi állapotok sem engedik meg, hogy a csapatokat Máltáról távolabbra elszállítsák, mert azokra bármikor szükség lehet az északafrikai hadszíntéren.

Gallipoliban, ahol főhadiszállásunk van, előfordulnak néha kedves és vidám dolgok, amelyek a mostani háborús napokban nagyon jól esnek. — Gallipoli bár a harcban van, az iskolákban mindaddig zavartalanul folytak az előadások és a vizsgálatokat most tartják meg. Egy leányiskola növendékei, irodalmi írásbeli dolgozataikban Hero és Leander mondájáról írtak. Az egész tisztikar azon mulat most, hogy az egyik kis leány, dolgozatában a következőképpen fejezte meg az ősi mifoszt. Herohoz minden éjjel átúszta Leander a Dardanellák szorosát. A szép napoknak azonban vége szakadt. Leander egyik vakmerő éjjeli útján aknára futott és felrobbant. Hero azóta a parton siratja szerencsétlenül járt kedvesét. Ez a háboru hatása.

Szmirna bombázása.

Konstantinápoly. Szmirnából nagy tengeri ütközést jelentenek. Több francia és angol cirkáló jelent meg tegnap Szmirna kikötője előtt és erős támadást vezettek az erődívenyek ellen. A hajók mintegy négy mérföldnyire voltak Szmirnától és a várost bombázták. A bombázás alatt, több angol és francia hydroplán jelent meg a város felett és összesen tíz-két bombát dobtak le. A bombák emberéletben nem okoztak veszteséget, az anyagi kár azonban elég jelentékeny. Egy hydroplán lövéssel megromlott, azonban sikerült a hajóját elérnie. Az erődívenyekről erős tüzeléssel viszonozták az ellenséges akciót. Flotánk is megindult és hátra támadta az ostromló hajóhadat. Az egyik angol cirkáló elsüllyedt, amire irratott panik keletkezett, az angol vezetés részéről nagy zűrzavart észlelhetünk és a hajókat csakhamar kivonták a harcmezőből. Az ütközést ezzel véget ért és az angol hajók jelentős veszteségekkel távoztak Lemnos irányában.

Bukarest. Im már kétségtelen, hogy az entente flottáját a Dardanellákban súlyos kudarc érte. Egesz csomó hatalmas hadihajó ment tönkre és ezen súlyos áldozatok árán a szó teljes értelmében egy szemernyi, bárosak relatív értékű sikert sem tudtak elérni.

Az ellenséges külföldi sajtó természetesen tőle telhetőleg igyekszik a nagy balsikert mentesíteni, de minden, amit az entente mellett a kudarc enyhítésére felhozhat, az, hogy az akciót azért kellett elhalasztani, mert a tengeri támadást szárazföldi akcióval kell összekötni.

Hogy miként fog ez megtörténni, azt persze nem tudjuk még Románia rússzotil berkeiben sem, de a „Dimneata” mai száma — amint nekünk jelentik — mégis elárulja a következőket:

A dardanellai operációról hiteles magantorrásból a következő pontos információkat nyertük:

Az operációkat egy hó, vagy talán hat hét tartamára megszünteknek tekinthetjük. Ezt a megszakítást bizonyos okok tették szükségessé, melyek között a támadási terv megváltoztatása is szerepel, melyet már most kezdenek sürgősen előkészíteni. Ugy vélik, hogy az operáció megkezdéséig a diplomáciai helyzetben is változás fog beállani, úgy, hogy a tengeri támadást követően szárazföldi akció is fogja kísérni, mert enélkül, amint azt Pau tábornok is kinyilatkoztatta, nem egykönnyen lehet a kitűzött célt elérni.

HÁBORUS ALAKOK.

(A jól értesült ember.)

A háboru egészen új foglalkozási ágat teremtett. Valamikor régen-régen — úgy mondják — voltak, a kik a véres kardokat hordozták körül az országban. Ennek a szép szokásnak már vége. Helyette azonban most vannak olyanok, a kik sugva, ünnepélyos formák között, titkosan és szertartásosan a legújabb híreket hordozzák körül a városban. Mint régen a véres kardot. A legújabb, a legtitkosabb híreket, hadititkokat, a melyekről Conradon és néhány beavatottan kívül nem tud senki. Titkokat a diplomácia boszorkánykonyhájából, készülő államszerződéseket, szövetségeket, a melyeknek titkát jobban őrzik, mint a legnagyobb kincsöt, szeszációna dolgokat, a melyek a világ arculatját fogják megváltoztatni. A jól értesültek...

I.

A jól értesült. Bizony, bizony. Hát még ha tudná... Én beszélhetnék, én megmondhatnám... Meg nekem nem tudnak semmit, maguknak fogalmuk sincs semmiről...

A benemavatott (egészen beleeséped): Hát mégis? Hát igaz?... Félfüllet én is hallottam valamit.

A jól értesült (főlényesen legyint kezével): Az még mind semmi... Arral már számoltunk. Igy, vagy úgy, az már mindegy. Hanem...

A benemavatott (visszafojtja a lélegzetét is): Hanem...

A jól értesült (roppant komolyan és fontos-sága tudatában): Hanem...

(Hosszas szünet. A retorikában úgy tanítják, hogy az a hatás előidézésére jó.)

A benemavatott (egész kicsi. Most látja csak, hogy milyen gyarló ember, mennyire nincs fogalma a dolgokról, szinte könyörögve): Hanem...

A jól értesült (főlényes mosollyal): Hanem... ott van Uruguay.

A benemavatott: Uru...

A jól értesült (nagy határozottsággal): Uruguay!

A benemavatott: Uru...

A jól értesült: guay.

A benemavatott: (börse arccal)... guay.

Igen, hallottam már, hogy ott valami nincs rendben!

A jól értesült (felháborodással): Mi az, hogy nincs rendben? Mozgósít!

— Mozgósít.

— És tudja miért?

— Miért?

— Be akar avatkozni.

— Jézus Mária!

— Ellenünk!

— Rettenetes!

— Uruguay tudniillik követeléseket támasztott. Tibetet követelte.

— És miért? Mire föl? Hogy jön ő ehhez?

— Uruguayt expanzív fejlődése és imperialistikus törekvése a tenger felé hajtják. Tengerre van szüksége!

— Hja, könnyű azt mondani... Mintha az csak úgy menne! Nekem is szükségem van tengerre.

— Most nem tengeriről van szó. Mondom az expanzív Uruguay imperialistikus fejlődése...

— Pardon, kérem szépen, hisz én értem, de legyen szíves megmondani, teik tudni én már elfelejtettem, mi az az expanzív?

— Expanzív? Hát még azt sem tudja? Expanzív... az egy olyan... (a kezével mutatja)... az egy olyan... tudja egy olyan... mintha valaki tesszem fel... szóval: expanzív. Érti?

— Hogyne!

Hirdetés háromnegyed millió korona ára kukoricáról.

— *Lehet-e háromszáz vaggon kukoricát elszállítani.* —

Az Aradi-Közlöny tudósítójától.

Arad, április 17.

A Berliner Tagblatt egyik utóbbi számában, az utolsó előtti oldal jobb sarkában szerényen meghuzódva olvasható egy kis hirdetés. Magyarra fordítva így hangzik az a hirdetés:

300 vaggon

új, egészséges, szállítható, lófogó tengeri a magyar határon 38.50 márkáért 100 kilónként eladó. — Vevőt — egy banknak kell megfizetnie. Ajánlatok Mosse Rudolf hirdetési irodájában küldendők.

Lám, 300 vaggon magyar kukoricát ajánl valaki Németországnak. Olesón, 38 és fél márkáért 100 kilónként, vagyis koronára átszámítva és csak 1 korona 30 fillére becsülve egy márkát: 50 koronáért métermázsáját.

Magyarországon van kukorica. Elegendő nemcsak arra, hogy a sertéseket meghajlják a kövér hizlalók és eladhassák aztán a sertések kilóját 3 koronáért, meg azon felül, de elegendő arra is, hogy mi is kukoricaliszttal táplálkozzunk, sőt arra is elegendő, hogy Ausztriának, meg talán Németországnak is adjunk.

De ki az, aki kukoricát adhat? Ki az, aki elszállíthat a határon túlra nem postacsomagban 5 kilókat, hanem vasuti kocsikban 30.000 métermázsát a potom 50 korona. Azaz kerek másfél millió koronáért. Kinek van 300 vaggon kukoricája itt Magyarországon, ami nincs rekvirálva, nincs bejelentve és amit a hirdetési iroda után a maximális áron felül 24 koronával akar Németországra szólni?!

Tessék csak a 30.000 métermázsát 24 koronával megszorozni? Ugye, hogy 720.000 koronányi összeg jön ki. Az a valaki tehát, aki a maximális 26 korona árért, vagyis 780.000 koronáért vásárolta össze a kukoricát 720.000 koronát akar nyerni Németországon?!

Bevalljuk: járatlanok vagyunk ebben a kukoricarekvirálási microdában. De nagyon szeretnénk, ha felvilágosítana bennünket valaki arról, hogy megy ki ez a 300 vaggon kukorica a hatóságok, az Országos Gazdasági Bizottság engedelmével, a magyar határon túlra?

— *A svéd király Németországban. Koppenhágából jelentik: A svéd király kíséretével megérkezett, majd folytatta útját Németország felé.*

— *Soronkivüli előléptetés. László Sándort, az aradi 33. gyalogezred hadnagyát, akitnek harcéri vitézségéről az Aradi Közlöny már megemlékezett s aki a signum laudis kitüntetését kapta, az ellenség előtt tanusított bátor, hősiességéért a király most soronkivüli főhadnaggyá nevezte ki.*

— *Megcáfolt béke hírek. Bécsből jelentik: A Fremdenblatt írja: A külföldi és különösen a francia lapok egy idő óta híreszteléseket terjesztenek Ausztria és Magyarország olyan aljtitulagos szándékáról, mintha Oroszországgal külön békét akarna kötni a monarchia. Ezzel kapcsolatban az említett lapok mindentéle szeszenciós fejtegetésekbe bocsátkoznak. Ezek a híresztelések, amelyeket már részben visszautasítottunk, minden alapot nélkülöznek.*

— *Házasság. Ubl Rudolf honvédszázados vasárnap, április 18-án délután 5 órakor tartja esküvőjét az aradi Minoriták templomában Green Nándor Arad város főkapitányának és feleségének leányával Bucival.*

— *Adományok a főispáni hivatalban. Urbán Iván báró főispánhoz újabb a következő adományok folytak be: Hadbavonultak hátramaradottai segélyezésére újabb adakoztak: Nagyhalmágyi fősolgabírótság tisztviselői március hónapra K 14'55, Világosi fősolgabírótság tisztviselői március hónapra K 21'32, Balog Zoltán jegyző hetedik adománya K 16'—, Borosjenői fősolgabírótság április hónapra K 23'84, Tornovai fősolgabírótság április hónapra K 18'70, Világosi fősolgabírótság április hónapra K 21'32, Nagyhalmágyi fősolgabírótság április hónapra K 12'45, Eleki fősolgabírótság április hónapra K 11'16, Borossebesi fősolgabírótság április hónapra K 18'57, Aradi fősolgabírótság április hónapra K 30'14, Máriaradnai fősolgabírótság ápr. hónapra K 17'13, Gör. kel. román szentszék K 1982'39, ugyanaz K 204'01, Aradvármegye központi, árvaszéki és közkórházi tisztviselői április hónapra K 182'18, Medgyeshodzás községe K 20'—, összesen K 2592'36. — Aradvármegyei Vörös Kereszt egyesület részére újabb adakoztak: Honezti mulatságból K 206'25, Czárán Géza birtokos K 100 — Arad-cesanádi gazdasági takarékpénztár K 500 —, Borossebesi fősolgabíró K 3 —, Vásárhelyi Dezső birtokos K 100 —, összesen K 909'25.*

— *Botrány a Medgyaszay-kabaréban. Budapestről jelentik: Ejjel egy óra tájban kinos botrány történt a Medgyaszay-kabaréban. Az előadásról távozó Nádor Mihályt, aki a kabaré karmestere, megtámadta Mayer dr., Medgyaszay Vilma férje, ki jelenleg mint ezredorvos teljesít szolgálatot. Mayer, Nánási Mihály nevű tisztiszolgája, addig ütötte-verte Nádor Mihályt, míg az utca népe szét nem választotta a dulakodókat. Az affér előzményeiből annyi ismeretes, hogy Medgyaszay válókeresetet adott be férje ellen, ugyanakkor Nádor Mihály is válópört indított felesége ellen. Medgyaszay minden valószínűség szerint kabaréjától is válik és ősszel az „Apolló“-ba szerződik.*

— *Az aradi posta ünnepe. A legbecsületesebb, legszorgalmasabb munkával eltöltött huszonöt esztendő után jubileumot ül holnap Jakab Dezső postafelügyelő, az aradi posta és táviróhivatal főnökhelyettese. Amilyen szerény, hivalkodás nélküli az ő munkás egyénisége, olyan egyszerű, közvetlen a holnapi jubileum is. Kartársai, az aradi posta egész személyzete, akik valamennyien atyai pártfogójukat, legjobb, legőszintébb barátjukat tisztelik benne, kedves emléktárggyal adnak kifejezést őszinte szeretetüknek. A jubiléum, ha tudná előre, hogy az aradi postahivatalnál eltöltött pályafutásának huszonötödik évfordulóján kartársai szeretettel megemlékeznek róla, bizonyára elhárítana maga felől minden ünnepeltetést, így azonban a maga szerény méretei között is hatalmas lesz a szív mélyéből jövő, bensőséges jubileumi ünnep, amelyet holnap tart az aradi posta. Jakab Dezső huszonöt esztendeig csendben, zajtalanul, de önfeláldozó buzgalommal végezte nehéz, idegölő munkáját és hogy áldásosan termékeny volt kiváló működése, azt mutatja pályatársainak szeretete, a nagyközönség elismerése.*

— *Halálozás. Sulyos csapás érte Nagy István főgimnáziumi tanárt és családját. Fiatal felesége, a széles körökben jószívűsége és nemese női tulajdonságai miatt tisztelt uriaszony, született Benedek Agnes meghalt. Általános és őszinte részvétellel fordulnak a család ismerősei a gyászhaborultak felé. Az elhunyt temetése április 18-ikán, délután 4 órakor lesz a felsőtemető halottas házából.*

— *Dardanellák ostroma a városligetben. A sok esőzéstől, több tócsa keletkezett a liget környékén, melyek közül két jökorát, egy félméternyi keskeny földköz választott el egymástól. A liget-környéki gyerekek, mintegy harminc-harmincötven felismerték a terep stratégiai fontosságát és e „földköz“ elnevezték — „Dardanellák szorosának.“ Az egyik angol, a másik francia, a harmadik török lett és ilyenformán oszlott meg a gyereksereg két ellenséges tábora. Megkezdődött az ostrom. Az angolok óriási ordítással rohantak a törökökre s a „Dardanellák“ minden áron elakarták foglalni. Az ágyuk bömbölését nagyszerűen pótolták torkukkal s az ostrom heve annyira elragadta őket, hogy nem is vették észre, ha valaki a pocolyába bukott s hogy mint lesznek ők is nyakig lucskosak, valamint azt sejt, hogy néhány asszony, bottal felfegyverkezve gyors léptekkel közeledik a lárma felé. Stratégiai okokból ők is egymástól elválva, több oldalról, egy bekerítő mozdulattal igyekeztek offenzívába lépni. De egyik fiu még idejekorán felismerte egyik pajtásának anyját és „Pista bottal jön a mamád“, Mindenki azt hitte, hogy az övé jön. Lett erre ill'a kerek, nád a kerek, ki amerre látott arra futott. Aki eddig elkerülte a tócsákat, a hirtelen támadt kavardásból most pottyant bele. Hogy a „Dardanellák ostroma“ csak este érte el teljes befejezését, mikor a sok sáros gyerek vacsorázni volt kénytelen hazatérni, talán mondani se kell.*

— *Aradmegye közgyűlése. Aradvármegye törvényhatósági bizottsága 1915. évi április hó 26-án d. e. 9 órakor tartja tavaszi rendes közgyűlést, amelyen az alispán jelentésén kívül a következő fontosabb tárgyak kerülnek elintézésre: A Bibich ösztöndíj alapítványánál megüresedett 2 ösztöndíj állomás adományozása. A Muraközy József alapítványánál rokkant honvédtisztok, azok özvegyei és árváinak segélyezésére rendelkezésre álló összeg adományozása. — A tárgysorozaton ezenkívül még 175 községi ügy és egyéb előterjesztés szerepel.*

— *A szibériai hadifoglyok. Zürichből jelentik: Egy pétervári távirat szerint Kelet-Szibéria kormányzója rendeletet adott ki, mely szerint a lakosságnak szigorúan tilos a katonai parancsnokság engedelmével nélkül hadifoglyokat a lakásokba bebocsátani vagy pénzt nekik adni. A hadifoglyok mehetnek szállókba, mozi-előadásokra, gyűlésekre, színházba, cirkusba és nyilvános kertekbe. Az orosz papok vonakodnak attól is, hogy az ortodox szlovén hadifoglyokat, akik a fogságban meghalnak, eltemessék. Nem is gyóntatják meg őket.*

— *Kutakba temetett halottak. Genéből jelentik: A Journal de Geneve jeleenti: A Franciaországban duló járványok okát, a párisi egyetem tanáraitól alakult bizottság részben annak a barbár szokásnak tulajdonítja, hogy az eseteket és az elpusztult lovakat, sok helyütt nem temetik el, hanem kutakba dobják és ezzel inficiálják a környék ivóvizét. Az orvos-tanárok jegyzőkönyvet vettek fel a konkrét esetekről, melyet a kormány elé t. rjesztenek, sleshangu és elítélő nyilatkozatukkal egyetemben.*

— *Magánvizsgálatok az aradi polgári iskolákban. Az aradi polgári leány- és polgári fiúiskolákban a folyó tanév végén tartandó magánvizsgálatok engedélyezéséért május hó 17-ig lehet folyamodni. Később érkező folyamodványok nem vétetnek figyelembe. A kérvények a kir. tanfelügyelőséghez intézendők. Mellékelni kell az iskolai bizonyítványt, a keresztlevelet és hatósági erkölcsi bizonyítványt, melyben az is benne foglaltassék, hogy az illető, vagy annak szülei mitóta laknak ott, ahol most vannak. A folyamodványok a kir. tanfelügyelőséghez intézendők, de nem oda kell azokat beküldeni, hanem a leányiskolaiak Simon Karolin igazgatóhoz, a Kazinczy-utcai és Ferenc-téri fiúiskolához folyamodók a Kazinczy-utcai polgári iskola igazgatóságához. Almási T. Pál igazgató.*

— Huszonöt millió sertés. Németországban tegnap általános sertésszámlálás volt. Külön írják össze a félévén és az egy éven aluli és az egy éven feletti sertéseket. — Németországban a sertéstenyésztés az utolsó évtizedben óriási arányokat öltött, a jelenlegi sertéslétszámot legalább is huszonöt millióra becsülik.

— A tanítóképző sebesültjei leghálásabb köszönetüket fejezik ki Varga András cukrász és nejeének az adományozott uzonnáért.

— Felülvizsgált sebesültek gyógykezelése. A közszolgálatban álló orvosokat, valamint a magyarországi nyilvános kórházakat és betegápoló intézeteket arról értesíti a hadügyminisztérium, hogy a fegyveres erő kötelekéből az ellenség előtt szenvedett sebesülés, vagy betegség miatt felülvizsgálaton elbocsátott egyéneket feltétlenül kezelni tartoznak azonban csak az ellen a betegség, baj ellen, amit a felülvizsgálat megállapított.

— Adomány. Leopold Zsigmond és neje az aradi vöröskereszt egyleti varroda céljaira 50 koronát adományozott. Hála köszönet: a varroda vezetősége.

— Vizsgálattal szünet. Zádor Imre gépjárművezető közli a közönséggel, hogy az alant felsorolt napokon este fél 10 órától reggel 5 óráig a vizsgálattal szünetelni fog. És pedig: Április 19-én Weitzer János-utca, Batthyányi-utca, Kazinczy-utca, Fábrián-utca, Kölcsey-utca, Salacz-utca, Széchenyi-utca, Parányi-utca, Sárossy-utca, Osiky Gergely-utca és Révay-utcaokban. Április 21-én Zrínyi-utca, Forray-utca, Rákóczi-utca, Hasszinger-utca, Szt. Pál-utca, Darányi-utca, Sina-utca, Kinizsi-utca és a Thököly-téren. Április 28-án Kossuth-utca, Dessewffy-utca, Wesselényi-utca, Magyar-utca, Vécsey-utca, Nagy Sándor-utca, Varjassy Lajos-utca, Teleky-utca és Páltenberg Ernő-utcaokban. Ezzel felkéri az érdekelteket, hogy ezen időtartamra elegendő vizuel lássák el magukat.

— Tavaszra megérkeztek a szép gyermekcsik Fischer áruházában a Szabadságtéren. Összehajtható nyári sportkocsi már 16 koronától feljebb. Gyermekszékek átalakítható 12 koronától feljebb. Mindenkinek érdekében áll a Fischer Áruházat felkeresni. Fényképkedvezmény. 227

— Polgári iskolai magán- és összevont vizsgálatokra való előkészítést jutányosan és felelősség mellett elvállal Engel szakiskolája, Lázár Vilmos-u. 2. Földes palota mellett. 1431.

— Német nyelv, német levelezés és gyorsírás, könyvvitel elsajátítható Engel keresk. szakiskolájában. Lázár Vilmos-u. 2. Földes palota mellett. 1431

— Kereskedelmi szaktanfolyam. Minden hó elcsajén új (gyors-, gépirási-, könyvelési) tanfolyamot nyitunk. Tandíj összesen 50 korona. Beiratkozás a délelőtti órákban. Ziffer és Hollós. Báró Bohus-palota. 1387

— „Chic” uridivat üzlet ajánlja tavaszi divatújdonosságait kalap, nyakkendő, fehérnemű stb. férfi- és nőigummikabátjait, olcsó szabott árak mellett. Arad, Andrassy-tér 15. 191

— Fűtés papírossal. Az újságpapírost 36 óráig vízben áztatjuk, azután gombócformára összenyomjuk és megszáritjuk. A szárítás után az a papírszál épen olyan jó fűtőanyag, mint a szén. A papírgombócok sem égnek lánggal, hanem mint a szén, izzanak. Különösen jó fűtőanyag az ilyen papíros akkor, ha brikettel keverik. Három papírgombóc és egy darab sajtolt szén állítólag bőven elegendő arra, hogy egy font húst kitűnően megfűzzenek vele. A drága tüzelő anyag mellett sokat megtakarítunk, ha a fűtésnél erre a célra megfelelő, olcsó hulladék-papírt használunk. Kb. 50 kilós bálákban csomagolva kapható: bálanként 2 koronáért az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

— Ritka bélyegek nagy választékban Kerpelnél.

— Nagy levélpapírvásár Kerpelnél.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Mübert szállított a katonaságnak.

Megvádolt szabadkai borkereskedő.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Szabadka, április 15.

Frank Sándor szabadkai bor- és sör-nagykereskedő ismert bűnügyét most tárgyalta a szabadkai büntető bíróság. Ismeretes, hogy Frank Sándor még múlt év júliusában 25 hektoliter bort szállított a szabadkai átvonuló katonaságnak 8 hordóban.

Augusztus közepe táján Nendwich Jakab tartalékos főhadnagy rosszul lett a bortól, mintát vétetett Frank borából Prokesch Imre vegyész által, aki mübornak találta a bort és szeptemberben Frankot Pertich rendőrkapitány letartóztatta.

Néhány hónapi vizsgálati fogság után Frankot szabad lábba helyezte a bíróság, miután a vizsgálóbíró utasítása folytán új bormintákat vettek, mert az első minta nem volt szabályszerű.

A tárgyalást dr. Weisz Aladár törvényszéki bíró vezette és azon mint szakértők: dr. Szilágyi Gyula és Gáspár János budapesti vegyészek jelentek meg.

Elnök a tárgyalást megnyitva felolvasta a vádirat rendelkező részét, amely szerint Frank Sándor a Btk. 457. szakaszába ütköző szállítás szerződés megszegése által elkövetett fegyveres erő elleni vétséggel van vádolva, mert borsepréből vízzel és alkohollal készített bort szállított szerződés ellenesen.

Frank Sándor nem érzi magát bűnösnek. Előadja, hogy július 28-án 8 hordóban 52 hektoliter tiszta, saját termésű, jóízű bort szállított a katonaságnak, amely ellen augusztus 10-ig senki sem tett kifogást. Augusztus 10-én Blazsevits állomásparancsnok magához hívatta és azt mondta, hogy Blazsevits Jakab főhadnagy jelentést tett neki, hogy a bor hamis és ellene feljelentést tett a rendőrségnél.

Prokesch Imre vegyész azt vallja, hogy Nendwich Jakab hozzá bormintát vitt fel, azt vegyelmezte és konstataulta, hogy az mübor. Később a rendőrség utasítására 6 vett mintákat a vádlott jelenléte nélkül, mert akkor még nem tudta ki a vádlott.

Ladányi Henrik, Govorlovics Aladár, Braun Lázár és még néhány tanu kihallgatása után a vádlott védője a többi tanu kihallgatásától elállott és újabb bizonyítási kérelmet terjesztett elő, de a bíróság az újabb bizonyítást nem rendelte el.

Ezután az elnök elrendelte az iratok: a szakértők, a vegyvizsgáló állomások és a törvényszéknek a szakértőkhöz intézett kérdéseit.

Az iratok felolvasása után az elnök a tárgyalás folytatását elhalasztotta.

§ Fiatalkori bűnösök gonosztetteiről szabad írni. Nagyváradról jelentik: A múlt év szeptemberében a „Nagyvárad” című nagyvárad lap közölte, hogy Kovács György nagyvárad iparos lakásába három bekormozott arcu fegyveres alak betört s onnan ezer koronát ellopott. A nyomozás során kitudt, hogy az egyik rabló fiatalkori volt aminek következtében a kir. ügyészség fiatalkorúak bűnügyének engedély nélkül való közlése miatt eljárását indította a lap ellen. Az ügyben tegnap volt a főtárgyalás Ember Géza táblabíró elnökletele alatt. A vádat Szokolai Gyula, a védelmet Papp János dr. látta el. A cikkért, amelynek

felolvasása után az ügyész a vádat fenntartotta. Horkay Elemér hírlapíró vállalta a felelősségét. Papp János dr. rövid beszédben rámutatott, hogy ezeket a bűnösöket védő intézkedéseket a francia és az angol erkölcsök hatása iktatta a magyar törvénykönyvbe, azok az erkölcsök, amelyeknek hamis voltát megdöbbenően bizonyítják a most folyó világháború torzalmait. Az a magyarázat pedig, amelyet a vádhatóság ad a törvény tilalmának, már több mint a bűnösök védelme, az már egyenesen becsézés a gonosztevőknek, ami nem volt és nem lehet célja a törvényhozásnak. A bűnügy irataiban foglalt részletek és a fiatalkorúak jövőjét veszélyeztető dolgok ám maradjanak elzárva a nyilvánosság elől, de a bűnesetek elhalgatása, elrejtése elonkodik magának az igazságszolgáltatásnak az érdekeivel, amelynek különösen a nyomozás stádiumában a sajtó egyik leghathatósabb segítője. A beszéd után a törvényszék felmentő ítéletet hozott, kimondván, hogy magának a bűnesetek nyilvánosságra hozatala nem büntetendő cselekmény. Az ítélet jogerős.

Kis történetek

a nagy háborúból.

(Ami lehetetlen. — Nem gut. — Miért sir?)

Azt mondja az őrmester a p...i elgánybakának: — Hallod-e more! Agyonlőnéd-e az apád, ha azt parancsolnám?

— Alássan jelentem, nem.
— Aztán miért nem, te cairkefogó?
— Mert nem lehet, instállom.
— Tudod-e, hogy az ellenszegülés halállal jár?
— Hiába őrmester ur, amit nem lehet, azt nem lehet.

— Inkább meghalnál?
— In nem. Csak az apám már régen a temetőben van...

A B) népfelkelőket oktatják. A kiképző tiszt kérdi az egyik újoncot.

— Meg tudja-e mondani, hogy a szanitéc katonának mi a feladata. Miről lehet megismerni?

— Igenis. A szanitécnek az a kötelessége, hogy a sebesülteket ápolja. A karján fehér szalag van, piros kereszttel, ami annyit jelent, hogy nem szabad rá löni. De ha tévedésből mégis elretrefolja egy golyó, az nem számít...

Sirva-riva panasolja egyik paraszttasszony a másiknak, hogy a fiát besorozták katonának:

— Hát ki legyen katona, ha nem a mi fiánk, — mondja a szomszédja.

— Nem is amiatt sírok én — feleli a sopánkodó asszony — hanem azért, mert Bécsbe viszik s egy mukkot se tud a lalkám németül...

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

— Meghívás. Az „Aradi nyomda részvénytársaság”-nak Aradon, 1915 április hó 26-án délután 4 órakor a vállalat hivatalos helyiségében (József főherceg-ut 22.) tartandó XXI. évi rendes közgyűlésére. Tárgysorozat: 1. Igazgatóság jelentése. 2. Felügyelő-bizottság jelentése. 3. 1914. évi mérleg, nyereség- és veszteségszámla megállapítása, a nyereség felhasználására vonatkozó határozathozatal. 4. Alapszabály módosítás. 5. Egy igazgatósági tag választása. 6. Esetleges indítványok. Megjegyzés: Minden részvény egy szavazatra jogosít; a részvények a közgyűlést három nappal megelőzőleg a társaság pénztáránál letendő, ahol az 1914. évi mérleg- és nyereségszámla is megtekinthető. Az igazgatóság.

Steckenpferd- liliomtejszappan

Bergmann & Co. cégtől Tetschen a/Elbe.

egyre nagyobb kedveltségnek és elterjedtségnek örvendő szepülő ellen való elismert hatásánál fogva s a bőr- és szépség gondozásában való fölülmúlhatatlanságaért. Ezernyi elismerőlevél! Sok legnagyobb kitüntetés! Bevásárlásnál óvatosság! Ugyeljen nyomtatékosan a Steckenpferd védőjegyre és a cég helyes nevére! Darabja 1 koronáért kapható gyógyszerárakban, drogériákban, híatszertületekben stb. Hasonlóképpen kitűnő Bergmann Manera liliomkrémje (30 fillér egy tubus) Kitűnő szernői kezek gondozására.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

F. I. Megkeresésére értesítjük, hogy versét nem közöljük. Egyébiránt férfi — meghalni, vagyok — áldozok, ezeket — gyermek, érette — érzete nem rimek és így a vers nem is vers.

H. G. Levélben közöltük a módját, ahogy biztosan eljuttathatja az említett írást.

Baby Algyógy. Tudomásunk szerint tagja a társulatnak.

Ibolya. Korántsem érezzük hivatást arra, hogy elriasszuk az írástól, ami minden körülmények között lelki gyönyörűséget ad. Viszont az sem feladatunk, hogy fölbiztassuk és esetleg később be nem teljesülő reményeket idézzünk elő. A novellák, amelyeket eddig olvastunk, arra vallanak, hogy finom lelkű és vannak gondolatai, tudja módját, hogy a gondolatokat ki is fejezze. A fiatalság és a naivitás természetesen megérzik soráiban, de hiszen ez — ugyebár nem baj. — Ha kedvet, hajlandóságot érez: tanács, vagy lebeszélés nélkül is irogatni fog és annak sem szabad a kedvét elvenni, ha nem minden válik be közlésre. A most küldött történet például annyira kicsike magva és olyan kevés benne az esemény, hogy nagyon-nagyon erős saivekkel és gyakorlott biztos írástudással lehetne csak érdekessé tenni. Így vérszegény, mint egy beteges fiatal leány. Ha sokat olvas, lassan meg fogja találni azt a módot, hangot, amely az íráshoz szükséges. Mindez azonban nem akar kritika lenni, csupán egy-pár személyes vélemény.

D. D. D. Ugy van. Az írja, akire gondolt. Egyéb írásai a háboru miatt maradtak el. Nincs kedv az írásban és nincs hangulat az olvasóban.

N. K. Miután szegénynek, gazdagnak egyaránt be kellett vallani a háztartásában található és személyenként heti hat kilónál többet kitevő lisztmennyiséget, nem lehet általánosságban olyaimit állítani, hogy a gazdagok nem érzik meg a lisztkeverési rendeletet. A valóság az, hogy igen sok nagyuri és gazdag házból is hadikenyeret sütnék, hadiliszttel főznék. Kivételes esetek természetesen lehetnek, de azért, mert egy-egy helyen jó előre nagyobb tiszta buzaliszt készletet szereztek be és abból sütnék-főznék kukoricaliszttel keverés nélkül, mégsem szabad általánosságban a „gazdagokat“ vádolni. Szegény és gazdag ember élete közti (ideális szempontból igaztalan, de valósággal ósrégi) különbség megvan a háboruban, de a békében is. És a hadiliszt használata nem a gazdagság, hanem a hazafias belátás és lelkiismeret kérdése.

Előfizető. Ha az új és az asszony neve alatt nyitott üzletben olyan tárgyak, áruk vannak, amelyeket ön a férj üzletében lefoglalt és zár alá helyezett, ezekre joggal támaszthat igényt, de ha az üzleti berendezés nem volt a férfi és az árut újabban szerezte az asszony, bajosan ér célt követelésével.

Felelős szerkesztő:
Rudnyánszky Endre.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Vasárnap, 1915. évi április 18-án:

Délután fél 4 órakor mérsékelt helyárakkal:

A papa kedvence.
Bucsek bohózat.

Este fél 8 órakor rendez helyárakkal:

C) Bízlet.

Zsuzsi kisasszony.

Operette 3 felvonásban.

Kezdete este 7/8 órakor.

NYILTÉR.*

Gyógyhely

Rohitsch-Sauerbrunn

Délvasutállomás, Steiermark.

Legmodernebb hygienikus berendezések. Különösen alkalmas láb-
badoszó katonáknak. Kitűnő
gyógyeredmény gyomor- és bél-
bántalmaknál, szivbajoknál, neu-
:: rastheniánál. ::

Testedző gyógyintézet.

== Fürdőidény áprilistól októberig. == 8807

Arjegyzék a fürdőkezelőség által.

Nagy István főgimnáziumi tanár a maga, illetve gyermekei Ilonka és Katóka, ugyszintén testvére Benedek Bertá, valamint a számos rokon és ismerős nevében is megtört szívvel szomorúan jelentik a felejthetetlen jó hitves, gondos jó édes anya, gyermek, testvér és rokon

Nagy Istvánné

szül. Benedek Ágnes urasszony

f. évi április hó 16-án d. u. 1/5 órakor, életének 30-ik s boldog házasságának 10-ik évében, rövid és kínos szenvedés után a Mindenható rendelkezéséhez képest történt gyászos elhunytát.

Az Istenben boldogult földi maradványai f. hó 18-án d. u. 4 órakor fognak a felső temető halottas csarnokából az unitárius egyház szertartásai szerint az ugyanottani temetőben örök nyugalomra helyeztetni.

Béke hamvaira!

Arad, 1915. április hó 16-án.

71 Az összes rokonság nevében.

Varga Imre első temetésrendező intézete Arad, Andrássy-tér 13. Telefon nappal: 37. Éjjeli szolgálat: 738.

Legjobb üdítő ital

MATTONI FÉLE
GISSHÜBLER
SÁVANYUVIZ

A diéta
egészes

Isa tiszta,
szénsava gyöngyöző,
könnyen emészthető,
és egész szervezetet
felkészíti.

9321

Következő

ujdonságok

érkeztek

KERPEL IZSÓ

100,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába:

Koch: Az anyajegy, Knut: Linke Szerkesztő, Heyking: Csun, Zemplényiné: A leg hatalmasabb érzés, Zbóray: A megváltó szerelme, Hevesi: A becsület, Ozóbel: A két arany hajszál, Hervieu: Az idegen, Garai: Dr. Molitorisz rögeszméje, Butti: A boldogsáért, Sven Hedín: Egy harcban álló nemzet, Doyle: Veszedelemek, Karinth: Két hajó, Lillencron: Háborus novellák, H.: Vörös könyv, Császár: Az ezredesek, Lux Terka: Novellák, Nagy Endre: Csataképek, Tábori levelek, Williamson: Az erdőfia, Krudy: 42-es mozsarak, Mann: Halál Velenczében, Lagerlöf Lillencrona otthona, Jókai: Kedves atyafiak, Fernals: Igen! Nem, Nagy Endre: A nagy háboru anekdotáinak, Bródy: Fehér könyv, Fáy András: Attila, Grazia Deledda: A repkény, Révész: Az Urhidai leányok, Anatol France: A Szilfák alatt, Révész: Szemtől szembe, Trisztán: A csendes férj, Mann: Ronda tanár ur, Borsszem naptár 1915. évre, Ujhelyi N.: 1914. kortörténeti regény.

Nómetben: Dahl: Der Zuchtmeister, Baljestrem: Welsse Tauben, Eden: Graf Alexis Bodiskov, Glyn: Drel Wochen, Harder: Thönerne Füsse, Rachel: Baldbereit, Die heilige Riza, Werder: Im Inselmeer, Aage Madelung Die Gezelneten, Zobelitz: Aus tiefen Schacht, Rasmussen: Was Frauen wollen, Schubín: Die Flucht nach Amerika, Hartwig: Haus Bikenbach, Zobelitz: Der Herr im Hause, Werder: Die Meistergeige, Harder: Erbsünde, Schmaher: Kaiserin Eugénie, Seeliger: Peter Voss der Millionendieb, Schirokauer: Die siebente Grosmacht, Gontard: Seelenverkäufer, Lützburg: Freda Halgren, Wasner: Der Presseball, Franken: Milhen Malhen und die Glasverwandte, Dreler: Auf eigener Erde, Bang: Die Vaterlandlosen, Wolzogen: Péter Karaj.

**Kölcsöndíj: havonként 1 korona
40 fillér vagy kötetenként fizetve 10 fillér.**

Vidéki hírlök is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba

is meglepő szép

ujdonságok érkeztek.

Zenekölcsöntári díj havi 2 korona,
vagy füzetenként 20 fillér.

Legujabbak: Nádor Samu: Nótáskönyve I. Sás: Messze földön idegenben... stb., Bodrogi: Ide-oda dülöngök hajh!... Fráter: Nótáskönyve III., Balázs: Levelet hozott a posta, Kálmán I.: Zsuzsi kisasszony (operetta), Zerkovitz: Vándorfecskék (operetta), G. L. Cobb: Manó! Gajary: A vörös ördögök.

Egyes könyvek és egész könyvtárak vétele; könyvtárak kiegészítése és berendezése

KERPEL IZSÓ,

könyv-, zenemű- és papírkereskedése Aradon.

138

Éliás Lipót Fia

butorszállító vállalata.

Arad, Deák Ferenc-utca 36. sz.

Telefon 250. szám.

Telefon 250. szám. 1209

Eliás Lipót Fia butorszállító Arad, Deák Ferenc-utca 36. sz.

Új könyvek.

* **A rézgálickérdés a szőlőművelésben.** Dr. Gáspár János tanár, fővegyszer, e címen az OMGE. földművelési és növénytermelési szakosztálya 1915. évi február hó 19-iki gyűlésén egy rendkívül érdekes előadást tartott, mely a „Patria” irod. vállalat (Budapest, IX. kerület, Üllői ut 25.) kiadásában most külön füzet alakjában is megjelent. A füzet 70 fillérért minden könyvkereskedésben kapható.

* **Kórházi kiséítő-könyvecske** az idegennyelvű beteg katonák és az ápolószemélyzet közötti érintkezés lehetővé tételére. Hat nyelven fonetikus összeállítás, tájékoztatóval és tárgy-második kiadás. Megrendelhető az „Országos Központi Községi Nyomda Részvénytársaság”-nál. Budapest, VI., Gyár-utca 40.

* **Szilágyi Géza: A háboru mellől.** Tollrajzok. A leghíresebb csatáképek nem a harcmezőkön születtek és a háboruról szóló írások között is sok olyan remekművet találunk, melynek szerzője nem volt jelenül, hanem csak a csaták borzalmaiban. A valóság csak akkor válik művészetté, ha a fantázián szűrődik keresztül. A képzeletnek ez a kiegészítő, színező árnyaló, átfogó és összefoglaló munkája teszi Szilágyi Gézákat azokat az apróságait olyan értékké, melyek a háboru mellől című most jelentek meg a Modern Könyvtár 454-455. füzetében. Kiadója az Athenaeum. Ára 40 fill.

* **Szomory Emil: Sárossy, municiót! és egyéb harctéri levelek.** Modern Könyvtár 457-459. Az Athenaeum kiadása. Ára 60 fillér. Sehol sem terem annyi kész novella, annyi megható regény és megrázó tragédia, mint a háboruban. Az íróknak, akinek megadatott, hogy beléje kerüljön, csak válogatnia kell tudni virágai között. És Szomory Emil jól válogat. Nem azt tárja elébünk, ami az idegekre hat, hanem azt, ami visszariasztó és hátborzongató, hanem azt, ami szívünket és lelkünket kapja meg. Szomory könyvecskeje, melyet szerzője Szurmay Sándor altábornagynak a kiváló hadvezérnek ajánlott, a nagyháboru irodalmának egyik legértékesebb terméke, az elsőt könyv, melyet a sajtóhadiszállás akkreditált tudósírója írt és a vasúti állomásokon is kapható.

* **A Társaság.** Dobay István hetilapjának legújabb száma bájos novellát közöl Somlay Károly tollából s egy kedves rajtot Lázár Istvántól. Dobay István pedig, ki ezidőszereint a török harctéren tartózkodik Új Törökország címmel írt színes, érdekes ismertető cikket. Több apró közlemény és divatlevél egészítik ki a lap változatos tartalmát. A Társaság előfizet-

tési ára egész évre 18 K., félévre 10 K., negyedévre 5 K. Kiadóhivatal: Budapest, Ritz-szálló.

* **Salom Asch: Föld.** Történet Orosz-Lengyelországból. A Modern Könyvtár-nak ez az új füzet (456. szám) nemcsak azért fogja minden magyar olvasót érdekelni, mert egy nagyteljesítései és már fiatalon világhírű modern írónak egyik legművészebb alkotásával ismerteti meg, hanem érdekelni fogja azért is, mert azt a földet, melyen Salom Aschnak ez a szép novellája lejátszódik: sok-sok magyar vér is öntözi. Hogy szerző finom stílusművészetét is élvezhetjük, az Balla Mihály-nak, az elbeszélés fordítójának érdeme. Munkája nem is teszi a fordításnak hatását. Az eredetinek minden színe ott csillog gondolataiban. A gyönyörű történetet magába foglaló füzet ára 20 fillér.

* **Karinthy Frigyes: Beszéljünk másról.** Újabb kareolatok. Modern Könyvtár. 449-453. szám. Az Athenaeum kiadása. Beszéljünk másról... és az olvasó, aki ismeri Karinthy Frigyest, mindjárt gondolja: és ne mindég ezekről a szomorú dolgokról. Kellemes és még inkább olvasni. Merg 6 másról beszél. Másról és más hangon. Megkacagtat és halk árnyakat suhanat át lelkünkön. Az embert mutatja meg pongyolában és az embert komédiás pózaiban. Érdekesek, mulatságosak és tanulságosak. Karinthy kedves új kötetének címlapját Biró Mihály ötletes és jellemző rajza díszíti. Ára 1 korona és minden könyvkereskedésben kapható.

* **A világháboru képes krónikájának** a 28. száma is tele van szebbnél-szebb harctéri fényképfelvételekkel, — különösen figyelemreméltó képsorozata az orosz-lengyelországi harctérről, melléklete pedig galícia és Dél-Lengyelországnak domborművü térképe. — A háboru történetének elődormú során most tárgyalja a mű Przemysl első felszabadításának történetét, amit az újabb események fokozott mértékben tesznek aktuálissá. A mai hadviselés című rovatban pedig szakszerű ismertetés van képekkel bőven illusztrálva, a távirónak és telefonnak a harctéren való működéséről. — A háboru humora egészíti ki a füzet tartalmát. Egy füzet ára 24 fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Üllői-ut 18.

* **Népfölkelők és egyévi önkéntesek** könyve. Dr. Altorjai Sándor honvédelmi miniszeri fogalmazó olyan könyvet írt amelyet a háboru óta várva vártunk. Ki lehet egyévi önkéntes ha erre még teljes igénye nincs? milyen elbírásba részesülnek a csak: önkéntesi karpaszománnyal ellátott népfölkelők? ki a „hadi önkéntes”? hová kell bevonulni? kinek nem kell bevonulni? mi történik a most bevonulókkal? hogy lehet valaki népfölkelőtiszt? ki bír felmentésre igényt? mi ennek a módja? milyen díjakat fizetnek a hadiszolgálatásként igénybe vett jármű-

Költözők figyelmébe!

Van szerencsém a tisztelt költözők közönség figyelmét felhívni, hosszú évek óta fennálló költözteségi vállalatomra. Elvállalok teljes garancia mellett helyi és vidéki átköltöztesést, nyitott és teljesen új, feltétlenül tiszta, belül kárpitozott 6, 8 és 10 méter hosszú paten-tirozott zárt butorszállító kocsijaimmal. Tisztelettel:

Eliás Lipót Fia butorszállító Arad, Deák Ferenc-utca 36. sz.

Nyitvány.

APOLLO SZÍNHÁZ.

Április 18-án, vasárnap

A Nordisk Films Comp. nagy háborus szenzációja:

A hős

nagy háborus dráma 5 részben.

Főszereplő:

Waldemár
Psylander.

Az előadások hétköznapokon pontban 5, 7 és 9 órakor, vasárnap délután 3 órakor kezdődnek és nem folytatóságosak!

21

Mázoló és szobafestő munkás

felvétetik

a Mezőhegyesi Cukorgyárban.

Ugyanott egy **házmester** is felvétetik, aki az összes telkek felügyeletét köteles végezni.

1420

Iparvállalat

keres azonnali belépésre

kereskedelmi végzett gépiró hivatalnokot a levelezéshez. Ezen állásra gyors- és gépiró, irodai gyakorlattal rendelkező hivatalnoknők is pályázhatnak. Képzettséget, eddigi elfoglaltságot és fizetési igényeket tartalmazó ajánlatok

Seidner Bernát és Fia céghez Marosborsára

Intézendők.

1419

FOG- tőmések, aranyból, platina, arany és ezüst, amalgamból és a fog színével azonos porcellánból. =

FOG- koronák, hidak, egész fogasorok szájpádás nélkül aranyból, platinából vagy porcellánból. =

FOG- kövek eltávolítása, fogak fehérítése és hibás fogasorok átalakítása, valamint javítása. =

FOGHUZÁS. Tizenhét éves fogtechnikai gyakorlatom, amely idő alatt Berlin, Lipcse, Brüsszel és Londonban nemkülönbön Amerikában a leghíresebb fogspeciálistáknál mint asszisztens működtem, továbbá fektetve azt, hogy műtermem a mai kor legelőkeltebb műszereivel van felszerelve, olg garanciát nyújt, hogy még a legkényesebb esetekben is a legteljesebb mértékben megfelelhessék.
TELEFON: 10-11. SZÁM. 187 **JACOBI GYULA** vizsg. fogtechnikus Szabadság-tér 4. Bejárat Eötvös-utca 17.

Carfiol, kelkáposzta,

fejes saláta, paraj, vajretek, articsóka stb. vegyesen 5 kg.-os postacsomagokban bérmentve a legolcsóbb napi ár mellett körülbelül 3-4 kor. Nagyban levélileg. Később cukorborsó, spárga, paradicsom, cseresznye stb. szállít

T. Beilschmidt Gärtnerrei
Triest. 1875

Sürgönyeim: Beilschmidt Triest.

Legfinomabb

Petroleum

Str. 60 fillér.

1011

Braun N. A.

festékraktárában
Arad, Boros Beni-tér 7.

Ajánlunk

Üsmert, kiváló minőségű, magas hőfoku és tüztartó

légszesz-kokszot

az aradi légszeszgyár terméke darabos- és dió- osztályozásban tetszés szerinti mennyiségben

házhoz szállítva

és teljes waggonrakományokban bármely vasut állomásra a legolcsóbb gyári áron

Kneffel Károly és Fia

szén- és koksz-nagykereskedése
Aradon. Városi és megyei telefon 139.

Uránia Színház.

Vasárnap és hétfőn

Két nagy slager.

Az utolsó légyott

és

A téboly szeruma.

Községek előjáróságainak,
Vörös Kereszteknek,
Kereskedőknek ajánlok
nyirségi

1321

Rózsa burgonyát

garantált szállítási kötelezettséggel

Kalmár Endre

terményüzlete ARAD, Asztalos Sándor-utca és
Chorin Aron-utca sarok. :-: Telefon 670.

Üzletáthelyezés.

Zurek Károly hentesüzletét Forray-utca Román épületből József főherceg-ut 9. sz. (Gróf Porcia-házba az ág. evang. templommal szemben) helyeztem át.

További szives pártfogást kér kiváló tisztelettel:

Zurek Károly.

1349

Uj lóhus mészárszék.

F. hó 15-én a Forray-utca 8. szám (Zurek Károly hentes volt üzletében)

lóhus mészárszékét

nyitottam, melyre fölhívom az igen tisztelt fogyasztó közönség becses figyelmét és pártfogását kérve

1408

Kiváló tisztelettel

Kohn Ignác

lómészáros.

Vágásra való lovakat veszek. Telefon 756.

2588-1915. pm.

Felhívás.

Az Országos Hadseregélyző Bizottság a magánosok birtokában levő fémek és fémből készült tárgyak gyűjtésére a vas és acél kivételével országos mozgalmat indított.

A gyűjtésnek főcélja, hogy ellenségeinknek, azt a törekvését, mely a nyerstermények behozatalának elszárással hadseregünket a hadi szerek gyártásában megakadályozni akarja, meghiúsítsuk és ez által hadseregünk cselekvő képességét biztosítsuk; további célja pedig a jótékonykodás, mert a begyűlendő fémeket a hadvezetőség a becár 50%-ában megfizeti és ezt az összeget az Országos Hadseregélyző Bizottság rendelkezésére fogja bocsátani. Ezen összegből elsősorban a háboruban elesett vagy rokkanttá vált katonáknak azon hozzátartozói részesülnek segélyben, a kiknek sem állami segélyre, sem katonai ellátásra törvényes igényük nincsen, másodsorban pedig az összeg a rokkant és megvakult katonák támogatására szolgál.

A gyűjtés tárgyát képezik a vas és acél kivételével minden házi, konyha és egyéb tárgyak, melyek vörösréz, bronz, nikkel, cink, ónból és ólomból, vagy ezen fémek felhasználásával készültek; és ezen fémek maguk is, u. m. sütők, lábasok, fazekak, tartányok, merő- és más kanalak, szűrők, korsók, kannák, katlanok, mozsarak, mosó- és mosdóedények, poharak, csészék, sülyök, sziták, vödörök, kádak, csövek jég- és virágtartók, lakatok, kulcsok, kilincsek, ablakredőnyök, hamutartók, bográcsok, diszszegek, butordiszek, szegek, játékok, lámpák, disztárgyak, stanol, üveg- és pipakupakok, ón- és ólomtartányok, ólomplombák stb. és mindezeknek törmelékei.

Felkérem a város áldozatkész közönségét, hogy ezen hazafias és jótékony célra szánt adományait legkésőbb május hó 10-ig a városháza első emeletén lévő kamarási hivatalba beküldeni sziveskedjék.

Varjassy Lajos,
polgármester.

Legnagyobb raktár TETRA baba-kelengyében!

Weisz és Benjamin,

Arad, Andrásy-tér 22. sz. :-: Telefon 635.

A tavaszi idényre gyermek- és női-harisnyák minden színben megérkeztek, valamint gyermekruhák, rajzolt madaria és richelieu párnák, terítők és bluzok

APRÓ HIRDETÉSEK

ÜZLETEK.

Régi jömenetelt

ruszerület, összes jogokkal, bevonulás miatt, azonnal eladó. Cím a kiadóhivatalban. 1357

Üzlethelyiség

Deák Ferenc-utca 40. sz. alatt kiadó. Tudakozódní ugyanott az emeleten. 1367

Kiadó

egy szép világos üzlethelyiség Petőfi-utca 14. sz. házban. 1385

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Butorok

teljes szobaberendezés, stb. eladók. Megtekinthető délután 1-től 3 óráig Petőfi-utca 14. sz. 1414

Jó pálinka,

valódi kislúston főtt szilva, törköly, seprő és barackpálinka, kitűnő rum, különöndü likörök, mindenféle elsőrendű likörök, olcsón kaphatók Kurták Mihály Itaimérésében, Deák Ferenc-utca 40. sz., a Fehér Kereszt kávéházzal szemben. 1425

Használt

irodai butorok, csillárok és pénzszekrények jutányos áron eladók. Megtekinthetők d. e. 9-12-ig. Bővebbet Petőfi-u. 1., a házmeztérnél. 1427

Náder Gyula és Fia

késműves és villanyszerelési üzlete Weitzer János-u. 11. Mindennemű javítások és felszerelések, hajnyíró-gépek és borotvák korszerűlése legpontosabban eszközöltetnek. 148

Veszek

uraktól levetett férfiruhát, téli kabátot, városi és utazói bundát a legmagasabb áron. Mindennemű használt butort veszek. Bleier Ignáts, Szent-Pál-u. 12. 539

Háttartási

cikkek és butorok elköltözés miatt jutányosan eladók. Weitzer-utca 3., II. 1242

"Eos"
a világ legjobb szintelen cipőtisztító szere lack és szines bőrcipőkhöz. Tisztít és fényesít. Kapható kizárólag a Cipő Tözsdeben, Apollo mozi mellett. 5161

Papírszalvéta

1000 drb. 5 koronáért kapható Pichler Sándor papirkereskedésében, Szabadság-tér. 781

Egy tárcsás borona

eladó. Megtekinthető Kossuth-u. 49. szám. 1382

Valódi

nyíri homoki rózsaburgonya 50 kgmon felül tetszésszerűtí mennyiségben kapható Rubinstein Mór cégnél Arad, Weitzer János-utca Minorita-palota. 1374

Nyári legelő

marhák, juhok, sertések részére vasutállomás közelében **kerestetik.** Ajánlatok az ár megjelölése mellett, beieértve a megőrzést, "Gute Weide 12472." jelige alatt M. Duker, Nachf. A. G. Annoncen-Expedition Wien. I., Wollzeile 16. intézendők. 8844

Rőfössegéd

román nyelv ismerettel mielőbbi belépésre 1362

kerestetik

Schönbrun Albert
Kétegyháza.

3. §. A bejelentéshez kizárólag az Iparügyi osztálynál kapható bejelentőlapokat kell felhasználni és azokat két példányban az összes rovatok kitöltésével kell benyújtani.

4. §. Az elsőfoku iparhivatalnak (2. §.) az 1914. IL. törvénycikk 2. §-a értelmében a bejelentett adatok helyességének megállapítása végett jogában áll a bejelentésre kötelezettek készleteit, raktárait és üzleti könyveit megvizsgálni.

5. §. Aki az 1. §-ban meghatározott fél és készgyártmányokból birtokában lévő készletet a jelen rendelet ellenére be nem jelenti, vagy nem a valóságnak megfelelően jelenti be, a hatóság előtt eltitkolja, az ellenőrzést megflusítja, az — amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — kihágást követ el és az 1914. L. törvénycikk 9. §-a értelmében két hónapig tartható elzárással és hatszáz koronáig terjedhető pénbüntetéssel büntetettetik.

Arad, 1915. április hó 15.

Green, főkapitány.

Haszonbérbeadási árverési hirdetmény és feltételek:

A battonyai kir. Járásbíróság mint telekkönyvi hatóságnak 1578—1915. tkv. sz. végzése folytán közhírré tételk, hogy az Osztrák-magyar bank végrehajtónak Wittmann Antal, Wittmann György és Wittmann Györgyné szül: Endrez Teréz végrehajtást szenvedők elleni zárlati ügyében 1915. évi április 22-én d. e. 11 órakor Magyarbányai községi házában a magyarbányai 523. sz. tjkvben A+1 sor 444 hrsz. alatt foglalt 877 kat. hold és 1506 négyszögöl területű a végrehajtást szenvedettek nevében álló és végrehajtási zárlat alá vett ingatlan nyilvános árverésen következő feltételek mellett haszonbérbe adatik:

1. A zárgondnoksági kezelés alatt álló birtok, mely telekkönyv szerint 877 kat. hold és 1506 négyszögöl területű a folyó gazdasági évrre, azaz folyó évi október hó 1-éig bíról árverésen a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe adatik.

2. Kiküldési ár 38000 korona.

3. Árverelőkh tartoznak az árverés megkezdése előtt 1000 koronát készpénzben bánatpénz gyanánt letenni. Haszonbérbe vevő bánatpénze a haszonbérleti idő végéig kaució gyanánt a zárgondnoknál marad a többi árverelő pedig a bánatpénzét az árverés befejezése után visszakapja.

4. Haszonbérelő köteles a haszonbér felét azonnal, a haszonbér másik felét pedig folyó évi augusztus hó 20-án zárgondnok kezéhez lefizetni.

5. A haszonbérlet területen megieví szantások és vetések haszonbérelőnek átadatnak. A hagyományokra vonatkozólag köteles haszonbérbe vevő a felesekkel létrejött szerződéseket átvenni, a lucerna pedig a haszonbérleti idő leteltével a zárgondnoknak visszaadandó.

6. Haszonbérbe vevő köteles tűrni, hogy a birtokon lévő állatok, gazdasági felszerelések és egyéb ingóságok a haszonbérleti időtartama alatt a haszonbérlet területen maradjanak.

7. A haszonbérlet területen lévő épületeket zárgondnok haszonbérlettel leltár mellett át fogja adni és haszonbérelő köteles a haszonbérleti idő leteltével ezen épületeket jókarban zárgondnoknak visszaadni. Új épületeket haszonbérelő nem emelhet és a meglevő épületeken változtatást vagy átalakítást nem eszközölhet.

8. Haszonbérelő köteles az épületeket a zárgondnok által kiténtendő összegre tűzkár ellen biztosítani és a biztosítási kötvényeket zárgondnoknak a haszonbérleti idő megkezdésétől számított 8 nap alatt bemutatni.

Ha ezt elmulasztaná, joga van a zárgondnoknak a tűzkár biztosítást a haszonbérbe vevő költségére eszközölni és illetve a tűzkár biztosítási összeget és a netán felmerülő költségeket a kaucióból levonni.

9. A haszonbérlet területen haszonbérelőnek nem szabad a zárgondnok beleegyezése nélkül téglát és vályogot vetni.

10. A birtokon lévő összes élőfákat zárgondnok leltár mellett át fogja adni haszonbérelőnek, ki köteles azokat a haszonbérleti idő leteltével ugyancsak leltár mellett zárgondnoknak visszaadni. Élőfát a haszonbérelőnek kivágnia nem szabad, a netán kiszáradt fák pedig bérbeadó tulajdonát képezik.

11. Tűzkár esetén köteles haszonbérelő a tűzkárt úgy a zárgondnoknak, mint a biztosító társaságnak haladéktalanul bejelenteni és a folyósítandó kárösszeget zárgondnoknak a kézhezvétel után azonnal kiszolgáltatni.

12. Haszonbérelő adókat és közterheket nem köteles fizetni.

13. A zárgondnoknak joga van a haszonbérleti idő egész tartama alatt felügyelni arra, hogy haszonbérbe vevő a haszonbérleti feltételeknek eleget tesz-e; köteles azért haszonbérelő előzetes értesítés után zárgondnoknak a szükséges fuvart rendelkezésére bocsájtani.

14. A kaució haszonbérelőnek a haszonbérleti idő leteltével visszaadatik, ha a leltár mellett átadott épületeket, fákát és egyéb ingóságokat zárgondnoknak ugyancsak leltár mellett hiánytalanul visszaadta. A netáni hiányokat és az épületek karbantartása tekintetében haszonbérelő által elkövetett netáni mulasztásokat a zárgondnoknak a kaucióból fedezni és illetve a szükséges összegeket a kaucióból levonásba hozni.

15. A megkötendő haszonbérlet szerződés után járó összes bélyegeket és illetékeket haszonbérelő köteles fizetni. A haszonbérletből kifolyólag zárgondnok és haszonbérelő között netán felmerülő perekre nézve a megkötendő haszonbérlet szerződés az aradi kir. Járásbíróság hatásköre és illetékessége köttetk ki, figyelemmel az 1911. évi I. t.c. (Pp.) 45. §-ára.

Battonya, 1915. évi április hó 16. napján.

Heintz Géza s. k.
kir. járásbíró.

Hirdetmény.

A 1101—915. sz. miniszteri rendelet alapján közhírré teszem a következőket:

1. §. Mindazok, akik saját, vagy idegen helyiségben feldolgozás, vagy elidegenítés céljára olyan fél, vagy kész gyártmányokat tartanak készletben, amelyek kizárólag vagy tulajomó részben alumíniumból, ólomból, vörösrézéből, sárgarézéből, nikkeltől, vörösfémből, vagy cinkből (horganyból) állanak, kötelesek ezeket a készleteket a hatóságnak bejelenteni, amennyiben a készleteik, mint nyers öntések, hengerelt lapok, táblák, lemezek, rudak, csövek és drótok nem esnek már az egyes fémek és ötvözetek készleteinek bejelentése tárgyában 1915. évi február hó 6. napján 50—1915. M. E. szám alatt és a cink (horgany) készleteknek bejelentése tárgyában 1915. évi március hó 29. napján 1.100/1915. M. E. szám alatt kelt rendeletben megállapított havonkénti bejelentés alá.

A bejelentési kötelezettség nem terjed ki oly tárgyakra, amelyeknek műértékük van és olyanokra, amelyek nemes fémmel vannak bevonva, vagy részben nemes fémből készültek.

A bejelentési kötelezettség nem terjed ki továbbá azokra a készletekre, amelyeknek nyers (bruttó) súlya nem halad meg: Alumíniumnál és nikkelnél fémnemenként 20 kg., vörösrézénél és ólomnál fémnemenként 100 kg., a többi fémeknél fémnemenként 20 kg.

2. §. A bejelentést az 1915. évi április hó 10. napján volt állapot szerint ugyanezen hó 24. napjáig kell a kapitányi hivatal iparügyi osztályánál benyújtani.

Azokat az anyagokat, amelyek 1915. évi április hó 10. napján fuvarozás alatt állanak, a címzett köteles és pedig a rendeltetési helyre érkezésük után haladéktalanul bejelenteni.

Apró hirdetések.

Miként lehet az apróhirdetést feladni?

1. A hirdető teljes címének feltüntetésével.
 2. Jelige alatt.
 3. Oly értelemben, hogy a hirdető címét csak a kiadóhivatalban lehet megtudni.
- A legalkalmasabb — amennyiben akadályba nem ütközik — az első mód, mert a címnek a lapban való közlése mellett gyorsabban lehet az ügyet elintézni.
- A cím utáni tudakozódás idővesztéssel jár.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

ELLÁTÁS.

Penzió

elszrendű kapható. Ebédkosztot családoknak kiadók. Erzsébet-körút 37., II., 15. 1488

KIADÓ LAKÁS.

Egy kétszobás lakás

május 1-re kiadó. Bővebbet Szent István-utca Hoffmann-ház. 1412

Női vagy férfi szabóságnak alkalmas 4 szobás lakás, a város legforgalmasabb helyén, azonnal kiadó. Bővebbet Kell és Krausz cégnél. 1419

Kiadó

kellemes utcai butorozott szoba előszobával. Rákóczi-utca 5., I. em., 6. sz. ajtó. 1421

Elegánsan butorozott

szoba, előszobával, kiadó Asztalos Sándor-utca 1. szám. 1428

Rákóczi-utca 5. sz. a.

május 1-ére egy háromszobás emeleti lakás kiadó. Ugyanottan egy jó fővid zongora eladó. 1424

Orszay-utca 8. alatt

központi fűtés, állandó melegvízellátás, villany-, gázvezeték, gáztakaréktűzhely, edényöblítő asztalokkal ellátott modern 2, 3 és 4 szobás lakások május hó 1-re kiadók. Telefon 975. 1431

Cainosan butorozott

különbejárata szoba, magánhálóban, a vasút mellett, Gróf Leininger-utcából nyíló Ormay Norbert-utca 2. szám alatt május 1-re kiadó. 1432

Magyar-utca 28. sz.

alatt az első emeleten 3 szoba, fürdőszoba és mellékhelyiséggel, villanyvilágítással berendezve, május 1-re kiadó. Bővebbet a házmesternél. 1372

Kiadó

Asztalos S.-u. 2—3. sz. alatt 2 utcai, 1 udvari, hálófülke és fürdőszobából álló II. emeleti lakás a szükséges mellékhelyiségekkel, azonnalra, vagy 1915. május 1-re. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Első emeleti

utcai lakás egy szoba aikkal előszoba, udvari szoba, fürdőszoba, május 1-re kiadó. Szabadság-tér 5—6. sz. 991

2 szobás

udvari lakások Andrassy-tér 8. sz. alatt azonnalra kiadók. Bővebbet a házmesternél.

Egy 4 szoba

és mellékhelyiségekből álló magányos ház elköltözés miatt kiadó. Botond-u. 10. sz. 1406

Andrassy-tér 8. sz.

alatt egy I. emeleti utcai lakás, mely irodának, vagy üzleti célra igen alkalmas, május 1-re kiadó.

5 szobás utcai

elsőemeleti lakás szép fekvésű új házban és egy 3 szobás másodemeleti udvari lakás minden komforttal és mellékhelyiségekkel együtt, május 1-re Petöfi-utca 10. szám alatt kiadó. Bővebbet a házmesternél.

3-4 és 5 szobás lakások

újjonnan festve, minden hozátartozó kényelmes mellékhelyiséggel, irodának is alkalmas, azonnalra kiadó Hasszinger-u. 5. Ugyanott több pince raktárnak kiadó. 3081

INGATLAN.

Lucernás

kertemet bérbe adom. Bővebbet özv. Balla Alajosnál Pöltenberg Ernő-u. 8. sz. 1434

ALKALMAZÁST KERES.

Jobb házból való leány

kiszolgálói vagy ilyenmű állást keres. Cím a kiadóban.

Hadmentes

szívógázmotor gépész, ki a bogár és asztalos munkákban, továbbá gazdasági gép és motorok kezelésében járatos, állást keres azonnalra. Értesítést kér „Hadmentes” jelige alatt a kiadóba. 1435

Bejáróné,

ki jól főz, május 1-re, esetleg előbbi belépésre ajánlkozik. Szíves megkeresést kér Szabó Mihályné, Kassza-utca 53. szám. 1418

Jobb főzőnő

ajánlkozik bejáró főzőnőnek. Lehet vendéglő is. Cím a kiadóhivatalban. 1417

Kánvezetőnő

fiatal özvegy asszony, házvezetőnőül ajánlkozik jobb családnak, vagy magányos úri embernek. Cím a kiadóhivatalban. 1418

Fiatal borbély-segéd

jó munkás, azonnali belépésre alkalmazást keres. Zeirai, Téli-utca 4. sz. 1399

Fiatal perfekt főzőnő

ajánlkozik nagy úri házhoz. Vidékre is elmegy. Cím a kiadóhivatalban. 1400

ALKALMAZÁST NYER.

Egy

német kisasszony gyermekek mellé azonnali belépésre kerestetik. Cím a kiadóhivatalban. 1482

Ügyes kitűző fiu

munkakönyvvél azonnal felvétetik. Piskotagyár, Gróf Tisza István-ut. 1411

Tökéletesen

magyar, német és románul beszélő férfit — ki pincemunkában járatos — magyarra fordító szövegbe sürgősen keresek. Könnyebb sebesítet is fogadok. Jelentkezni Bauer Bélánénál, Zrínyi-utca 4. sz., délelőtt 12 óráig, vagy este 7—8 óráig. 1416

Kisasszony

irodai teendőkhöz gyakorlott és géprést tud, alkalmazást nyer. Ajánlatok „Fülszernagykereskedés” jellegre a kiadóhivatalba küldendők. 1415

Franciá kisasszony

nagyobb gyermekek mellé felvétetik. Cím a kiadóhivatalban. 1322

Pénztárnoknőnek

uri családból való leány felvétetik Vojtek és Weisz droguerlájába. 1397

KÜLÖNFÉLE.

Elveszett

a vasút környékén egy barna színű kis dachl kutya, Waldi névre hallgat. Megtalálójára illő jutalom ellenében adja át Nagyvárad-ut 3. 1486

Elveszett

egy fehér szőrű, balzemén fekete foltos kölyök-foxi. Bacsületes megtaláló Szent László-utca 4. szám alatt illő jutalomban részesül.

Költözködők figyelmébe.

Butorjavításokat és tisztítást jutányos áron eszokolom. Világos szima hálószobák és egyéb butorok eladók. Kápolna-u. 3. 1429

Itt az influenza.

Védekezünk, ígyünk naponta háromszor Hehs-féle Vasas chinabort, ez a kellemes zamatú óditó készítmény kitűnően absorbeálható vasas chinint tartalmaz, miért is úgy felelttek, mint gyermekek is egyszerű eredménnyel veszik. — Gyengélkedőknek, lábadozóknak, vérszegény, sápkóros egyéneknek legjobban ajánljuk. Ár 240 fillér. Kapható Földes Kelemen és Hehs Vilmos gyógyszerárán Aradon. 12

Használt

Ólom
megvételre kerestetik

5 fillér

egy lev. lap, melynek útján kívántra ingyen és bérmentve megkapja 4000 képet tartalmazó főárjegyzékemet.

Első óragyár, Konrad János és Kir. udv. szállító. Brúx 1101. sz. (Csehország.)

Nickel-horgony-óra K 3-80, jobb K 4-20, G-észlet rem. I. em. óra K 4-30, arányos horgonyúval K 5—, háború-észlet-óra K 2-30, Rádium-észlet-óra K 3-50, ábraszíróval K 2-30, nickel-észlet-óra K 2-30, fali óra K 3-40, minden óráért 3 évi írásbeli jótállás. Szállítás utánvétel. Kockázat nincs! Kicsorítás megengedve vagy pénz vissza. 876

Aranyat és Ezüstöt

legmagasabb áron vesz, vagy becserél; ugyszintén régiségeket vesz és elad

693

Losonczi Lajos

órák és ékszerész üzlete

ARAD, Szabadság-tér.

Telefon 974.

„Matteine“

poloska és molyirtó vállalat

Arad, Tabajdi Károly-utca 1. sz.

Telefon 10-45.

(Tulajdonos: Fischer.)

Elvállal teljes bérházak, szállodák, intézetek, nagyobb magánlakások féreg elleni biztosítását csakély évi bérért. — Poloskák és ezek petéinek végleges kiirtását egy évi jótállás mellett. A tisztítandó szobákból sem a butorzat, sem semmi más nem távolított el s így az írtási munkálat a háztartásban semmi kárt, vagy zavart nem okoz! 1281

Veszek és eladok:

burgonyát,

babot,

szalonnát,

zsírt,

tarhonyát,

szappant

waggontételenként és mmá-zsánkint.

Kalmár Endre

Asztalos és Chorin-u. sarok.

Legjobb fogviz

több nemzetközi kiállításon legmagasabb kitüntetésben részesült.

500 koronát fizetnek annak, ki Bartilla-fogvizének használatát mellett, üvegje 80 fill. valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája büzlök.

Ed. Bartilla Winkler utóda L. Plan Wien, X., Goethe-gasse 7. Kapható minden gyógyszerárban és droguerijában. Aradon: G. Földes Kelemen, Deák Ferenc-u. 11. sz., Hehe Vilmos, Batthyány-u. gyógyszerárban és Vojtek és Weisz droguerijában. Vidékre — ahol nem kapható — küldök 7 üveget kor. 580 bérmentve. Kérjünk mindenütt határozottan Bartilla-féle fogvizet. Hamisítványok feljelentői jól díjaztatnak. 1157

Figyelem! Legjobb óvszer járványos betegségek ellen, mint Typhusz, kolera stb.

a természetes

Krondorfi savanyuviz

üdít, frissít, gyógyít.
Bor, pezsgőhöz legjobban alkalmas. 617

Garai Károly,

vas- és rézbutor készítő
ARADON,
József főherceg-ut 11. sz.
Karolina-utca sarok.
Üzletemet május 1-től
Zoltán-utca 6. sz. alá helyezem át.

Ajánlok: Vas- és rézbutorokat, sodrony ágybetéteket, sodrony kocsi-üléseket, gyermekágy és gyermek-kocsikat, réz karnisokat, mosdó-asztalokat felszerelve, összekcsukható ágyakat és madracokat. Szállodal és kávéházi, kórház és intézetek berendezését. Elvállalok minden e szakmába vágó munkákat a legjutányosabb árak mellett. Vidéki megrendeléseket pontosan eszközölk. 801

A legjobb minőségű bor és csemege faja, dus gyökerzetű

szőlő-oltvány

valamint szőlők pótlásához alkalmas

gyökeres Riparia Portalis szőlővessző minden mennyiségben kapható 1089

Winkler József
oltványtermelőnél
Arad, Batthyány-u. 11. sz.

Cognac,
Likőrök,
Szilvorium,
Törkölypálinka,

Tea és Rum

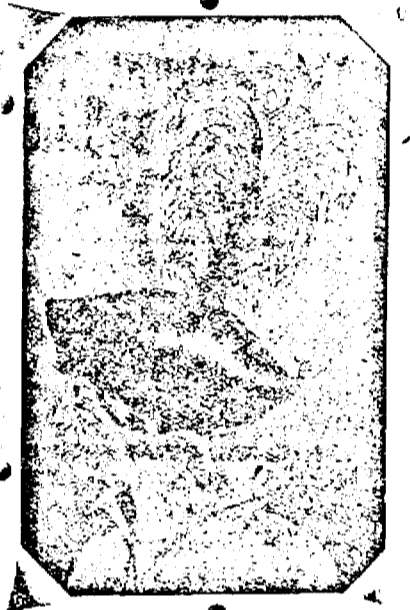
jutányos áron kaphatók:
Körösvölgyi Pálinkaraktár,
Lloyd-palota. 859

Költözködők figyelmébe!

Villamos világítási berendezéseket csillárokkal együtt, kedvező feltételek mellett szerel és szállít 8361

Koch Dániel
Arad Deák Ferenc-utca 42 sz.

Megérkeztek már a legújabb női modell tagál és szalma kalapok

Villanyerőre berendezett női kalap átvarrások

a legújabb modell után, olcsóbb mint bárhol, bármilyen színtelítéssel együtt.

Minden vasárnap délután este 8 óráig női kalap kiállítás az üzletemben.

Uridivat kemény-, puha és gyermek kalapok nagy raktára. Panama-kalapok vegyileg tisztítása nálam eszközöltetik. Tisztelettel!

Bittenbinder Konrád Arad,
Deák Ferenc-utca 42. szám. (Fehér Kereszt-tel szemben.) 749

Kivánatra vidékre mintákat választékosan küldök.

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás

ellen megbízható és legjobb hatású szer a
Tussinal-cukor
Ára 70 fillér.
Tussinal-tea
Ára 50 fillér.

A mértéktelen dohányzás-szenvedély

legbiztosabb, legegészségesebb és legkellemebb ellenszere a
Menthol-cigaretta
1 darabnak az ára, mely hosszú időre elég: 1 korona.

Gyöngyfehér fogakat nyerünk a

Doré fogpaszta
használatával. Nem habzik! A szájfüreget desinficiálja, utólag igen kellemes. Ára egy porcellán-szelencének 60 fillér.

Fejkorlát

leggyorsabban megszünteti az eddig egyedüli ilyen szer, a világhírű „Tegerit” kenőcs.
Ára egy tégelynek 2 korona.

Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedüli nagy raktára:

HAJÓS ÁRPÁD
gyógyszertára Arad, Andrassy tér 22. sz. (Megyeházzal szemben.)

Valódi brünni szövetség
az 1915 évi tavaszi és nyári időszakra.

Egy szelvény 3-10 m. hosszú	szelvény 8kor.
szelvény 10-15 m. hosszú	szelvény 10kor.
szelvény 15-20 m. hosszú	szelvény 15kor.
szelvény 20-25 m. hosszú	szelvény 17kor.
szelvény 25-30 m. hosszú	szelvény 20kor.

Egy szelvényt lehetek szelvényhez 20.-kor. ért. szelvény felbontásáért, turistalódat, selyemkamarát, női kosztümözt stb. gyári áron kátd, mint megbízható és szelld cég mindenütt ismert postógyári raktár:

Siegel-Imhof Brünn
Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, amelyeket a magánévi éven, ha szövetségtagként követelm Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacra rendel meg, igen jelentősnek. Az árak, az idejkorán készült anyagokért átal — átlagilag választék mellett — rendkívül olcsók. Minták, egyenes kimondás, már a legkisebb rendelési lé, teljesen bérmentve.

Rózsa (Wolthmann) és sárga fajú burgonya

evő és vető célokra nagyban és kicsinyben kapható

Weisz Márkus

lisztüzletében, 1371
Simonyi utca 1. (Uránia-épület.)

Kalmár József

villanyszerelő
Arad, Salacz-utca 2. sz.
Telefon 242. Telefon 242.
Ajánlja

költözködők figyelmébe:
villanyos világítási berendezéseket, villanyos csengő- és telefon berendezéseket minden szakmába vágó munkát. Pontos és gyors munka. 481

Raktáron tart:
villanyos csillárokat, villanyos főzőedényeket, villanyos vasalókat, villanyos hajszűtő vasakat, Wolfram lámpákat és mindennemű villanyos cikkeket.

Hirdetmény

a gazdasági munkás és cseléd-segély pénztár járulékaikról. Felhívjuk az illetőket, hogy az összeírás befejezte után szolgálatba fogadott új cselédeket a szolgálatba lépés napjától 15 nap alatt a cselédkönyv bemutatása mellett a városi adóhivatalnál annál inkább bejelentés, mint baleset esetén csak oly cselédek után tarthat igényt a munkaadó a S. S-ban biztosított segélyre, akiket szabályszerűen bejelentvén, a vonatkozó lajstromban előfordulnak. Míról az érdekelt munkaadókat azzal értesítjük, hogy minden egyes gazdasági cseléd után évenként előre fizetendő 120 filléres hozzájárulási díját a városi pénztárnál haladéktalanul lefizessék, mert a segélypénztár csak akkor köteles a munkaadónak a cseléd felszámítható költségeket megteríteni, ha az a cseléd, kit baleset ért, az összeírási lajstromban felvételre és utána a díj esedékességkor, vagy a baleset előtt legalább 30 nappal tényleg bejelentve lett.
Arad, 1915. március hó 12. napján.
A városi adóhivatal.

**Gépkenőolaj,
géphengerolaj,
motorhengerolaj,
tovotte-kenőcs,
gépszij stb. stb.**

azonnal kapható
Kovács Soma és Társánál
Arad, gépuvar.

1409

Jön! Jön!

„Odipus”

nemkára itt lesz,
nem kell tolokodni és
előre jegyet váltani,
mindenki látni fogja

Jön! Jön!

641

„PENSIO EXQUISITE”
VILLA IRENEA
VOLOSKA—ABBAZIA

Előkelő ház, a festői északi
strandon, közvetlen a tenger
partján, csodaszép parkban,
21 elegánsan berendezett szo-
bával, erkélyekkel, saját ten-
geri fürdővel és kikötővel.
Elsőrangú konyha. Gyönyörű
fekvésénél fogva üdülést ki-
vánó tisztek részére különö-
sen alkalmas.

Egy idősebb és egy
fiatalabb hadmentes

segéd,

aki rövid-szövött és
norinbergi engross
szakmában perfect,
felvétetik.

Ajánlatokat „Jövő”
jeligére a kiadóhi-
vatalba.

1398

7598—1915. kh.

Hirdetmény.

A m. kir. Ministerium 1058—
1915. M. E. sz. rendeletével el-
rendelte a rézgálló és peronaspóra
viticola vagy más növényi gomba-
betegség ellen egyéb réstartalmu
védekezőszerek készleteinek be-
jelentését.

Bejelentés a'á esik minden
meglévő készlet, akár eladatlannal,
akár eladva legyen bárkinek bir-
tokában. — Bejelentendők lesznek
azon készletek is, melyek majd
csak ezután fognak augusztus hó
végéig előállíttatni.

Nem esik bejelentés alá az a
készlet, melyet birtokosa saját
szőlőjében, kertészetében, mező-
gazdaságában, vagy saját ipari
üzemében való felhasználás cél-
jából már beszerzett és tényleg
át is vett.

A bejelentés közvetlenül a m.
kir. Központi Státisztikai hivatal-

hoz (Budapest, Heltai Ferencz-u.
5 sz.) küldendő be az előírt beje-
lentő lapokon. — Ezen bejelentő
lapok a kapitányi hivatal iparügyi
osztályánál kaphatók.

A bejelentést a jelen hirdet-
mény megjelenése után haladéktal-
anul kell megtenni.

A később előállítandó anyagok
havonként kétszer, minden hónap
1-én és 16-án jelentendők be.

A bejelentésre kötelezetteknek
pontos raktárkönyvet, kell vezetni,
melyből a készlet változása bár-
mikor megállapítható legyen.

Az ezen rendelet ellen vétők
az 1914. évi L. t.-c. 9 §-a értel-
mében 2 hónapig terjedhető el-
zárással és 600 kor-ig terjedhető
pénzbüntetéssel fognak büntettetni.

Arad, 1915. április 10.

Green
főkapitány.

Pályázat.

Bevonulás folytán a
tótváradai körjegyzőség-
ben rendszeresített ir-
noki és díjnoki állás
üresedésben van.

Irnok évi fizetése 1200
korona díjnok évi fize-
tése 1000 korona. Pá-
lyázhatnak férfiak és
hölgyek, — előnyben
részesülnek a jegyzői
ügyekben gyakorlattal
bírók.

Mindkét állás azonnal
elfoglalandó.

Tomutia,
körjegyző.

1407

**Jó anyák, gondos
szülők**

legjobban cselekednek, ha gyermekeik
nek átlátszó, kellemes ízű, mindig friss:
Hajós-féle

Csukamájolajat

adnak; a hűvösebb idő beálltával ennek használata igen fontos.
Egy üveg utasítással ára 2 korona.

Legjobb fekete v. barna Egy pár perc alatt bármely haját
vagy bajuszt a legszebb állandó
Hajfestő fekete színre lehet festeni, anél-
kül, hogy a színt le lehet mosni,
a „Melogen”. Ara 2 korona.

**Sápkóros leányok,
vérszegény asszonyok,**

páratlan sikerrel használják a

Ferrato! Vastáplikör. 171

É rendkívül kellemes édes ízű folyadék a legideálisabb erősítő
szer; orvosilag ajánlva vérszegénység, sápadtság és általános
gyengeség eseteiben. Ara 1/2 literes üvegnek utasítással 3 kor.

Szörvestő-Depillor. E kitűnő, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalmatlan
szőrejt arc, nyak vagy karokról stb. minden fájdalom nélkül
pár perc alatt okvetlen eltávolítható. — Ara utasítással 1 korona.

A fenti szerek kap-
hatók a készítőnél **Hajós Arpád** gyógyszer-
tárában

ARAD, Andrassy-tér 22. sz.

Alapított 1886. évben az Aradmegyei Közkórház számára.

A szépségápolás titka a használandó
szépségápolás titka a használandó
szépségápolás titka a használandó
szépségápolás titka a használandó

Rozsnyay Serail arckenőcs
Rozsnyay Serail crémje.

Mindkettő kipróbált jó hatású készit-
mény. 1 tégely kenőcs 1 korona 40 fill-
lér. 1 tégely crém 1 korona.

Szines areporok!!!

Próbadoboz 50 fillér! Kék, zöld, lila,
testszin, sárga, barna Színházi vagy este
kávéházi világításnál osodás hatású.

Kapható:

1845

Rozsnyay Mátyás gyógy-
szertárában Arad, Szabadság-tér.

Iparvállalat keres azonnali belépésre

kereskedelmi végzett gépiró hivatalnokot a levelezéshez. Ezen állásra gyors- és gépiró, irodai gyakorlattal rendelkező hivatalnoknok is pályázhatnak. Képzettséget, eddigi elfoglaltságot és fizetési igényeket tartalmazó ajánlatok

Seidner Bernát és Fia céghez Marosborsára
intézendők. 1410

**Községek előjáróságainak,
Vörös Kereszteknek,
Kereskedőknek ajánlok**
nyírségi 1321

Rózsa burgonyát

garantált szállítási kötelezettséggel

Kalmár Endre

terményüzlete ARAD, Asztalos Sándor-utca és
Chorin Aron-utca sarok. :-: Telefon 670.

Uránia Színház.

Kedden és szerdán

az első világhírű Stuart Webbs film

A rejtélyes látogató

Detektívdráma 3 részben.

Uránia Színház. 41

Póthirdetmény.

Az Aradi Közlönynek vasárnap, április 18-án megjelent számának 17-ik oldalán az Osztrák-Magyar Bank végrehajtónak Wittmann Antal és társai ingatlanára vonatkozó „Haszonbérbeadási árverési hirdetés” és feltételeknek a bánatpénzre vonatkozó része oly helyesbitéssel közöltetik, hogy az árverők nem 1000 koronát, hanem 10.000 koronát tartoznak bánatpénz gyanánt letenni. 1426

Nyári legelő

marhák, juhok, sertések részére vasut-áramlás közepében **kerestetik.** Ajánlatok közlése mellett, beleértve a megfizetést, „Gute Weide 12472.” jelige alatt M. Dukas Nachf. A. G. Annoncen-Expedition Wien, L., Wollzeile 16. intézendők. 8944

Carfiol, kelkáposzta,

fejes sajt, paraj, vajretek, articsóka stb. vegyesen 5 kg.-os csomagokban bérmenve a legolcsóbb napi ár mellett körülbelül 3—4 kor. Nagyban levélleg. Későbbben cukor, borsó, spárga, paradicsom, cseresznye stb. szállít

T. Beilschmidt Gärtnerrei
Triest. 1375

Sürgöncim: Beilschmidt Triest.

Köszöködök
figyelmébe

Villamos világítási beendezéseket csillárokkal együtt, kedvező feltételek mellett szerel és szállít 8961

Koch Dániel

Arad Deák Ferenc-utca 42 sz.

Uj lóhus mészárszék.

F. hó 15-én a Forray-utca 8. szám (Zurek Károly hentes volt üzletében)

lóhus mészárszék

nyitottam, melyre föl hívom az igen tisztelt fogyasztó közönség becses figyelmét és pártfogását kérve

1408

Kiváló tisztelettel

Kohn Ignác

lómészáros.

Vágásra való lovakat veszek. Telefon 756.

A legjobb minőségű bor és csemege faju, dus gyöckerfű

szőlő-oltvány

valamint szőlők pótlásához alkalmas

gyökeres Riparia Portalis szőlővessző minden mennyiségben kapható 1089

Winkler József

oltványtermelőnél

Arad, Batthyány-u. 11. sz.

**Köhögés,
rekedtség és
elnyálkásodás**

ellen megbízható és legjobb hatású szer a

Tussinal-cukor

Ara 70 fillér.

Tussinal-tea

Ara 50 fillér.

A mértéktelen dohányzás-szenvedély

legbiztosabb, legegészségesebb és legkellemesebb ellenszere a

Menthol-cigaretta

1 darabnak az ára, mely hosszú időre elég: 1 korona.

Gyöngyfehér fogakat

nyerünk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A szájüreget deszficiálja, utóíze igen kellemes. Ara egy porcellán-szelencének 60 fillér.

Fejkorpat

leggyorsabban megszünteti

az eddig egyedül ily szer, a világhírű „Tegerit” korpakendőcs.

Ara egy tégelynek 2 korona.

Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedül nagy raktára:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára Arad, Andrassy tér 22. sz. (Megyeházzal szemben.)

Gazdasági kiegészítő tisztviselő és egy gépész-kovács kerestetik azonnali belépésre.

Ajánlatok fizetési igények megjelölésével Monyorói Uradalom Főtisztartóságához, Monyoró u. p. Bokszeg intézendők. 1443

Grünberger R.

E L Ö N Y O M D A

Arad, Atzél Péter u. 3., I. em.

Kalmár József

villanyszerelő.

Arad, Salacz-utca 2. sz.

Telefon 242. Telepon 242.

Ajánlja

költözőkődők figyelmébe:
villanyos világítási berendezéseket, villanyos csengő- és telefon berendezéseket és minden szakmába vágó munkát. Pontos és gyors munka. 481

Raktáron tart:

villanyos csillárokat, villanyos főzőedényeket, villanyos vasalókat, villanyos hajszűrő vasakat, Wolfram lámpákat és mindennemű villanyos cikketek.

8661—1915. kb.

Hirdetmény.

A 1101—1915. sz. miniszteri rendelet alapján közhírré teszem a következőket:

1. §. Mindazok, akik saját, vagy idegen helyiségben feldolgozás, vagy előkezelés céljára olyan fél, vagy kész gyártmányokat tartanak készletben, amelyek kizárólag vagy túlnyomó részben alumíniumból, ólomból, vörösrézről, sárgarézről, nikkelből, vörszfémből, vagy ezekből (hozzártyból) állnak, kötelesek ezeket a készleteket a hatóságnak bejelenteni, szemnyitlen a készleteik, mint nyers öntések, hengerek, lapok, táblák, emezek, rudak, csövek és drótok nem esnek már az egyes fémek és ötvözetek készleteinek bejelentése tárgyában 1915. évi február hó 6. napján 50—1915. M. E. szám alatt és a cink (hozzárty) készleteinek bejelentése tárgyában 1915. évi március hó 29. napján 1100/1915. M. E. szám alatt kelt rendeletben megállapított havi bejelentés alá.

A bejelentési kötelezettség nem terjed ki oly tárgyakra, amelyeknek a súlya nem esik 20 kg.-ra, és olyanokra, amelyek nem fémek, hanem szerves anyagok, vagy részben nem fémekből készültek.

A bejelentési kötelezettség nem terjed ki továbbá azokra a készletekre, amelyeknek nyers (bruttó) súlya nem halad meg: Alumíniumnál és nikkelnél fémnemenként 20 kg., vörösrézről és ólomból fémnemenként 100 kg., a többi fémeknél fémnemenként 200 kg.

2. §. A bejelentési az 1915. évi április hó 10. napján volt állapot szerint ugyanezen hó 24. napjáig kell a kapitányi hivatal iparügyi osztályánál benyújtani.

Legfinomabb

Petroleum

Str. 60 fillér.

1011

Braun N. A.

festékraktárban

Arad, Boros Beni-tér 7.

„PENSIO EXQUISITE“

VILLA IRENEA

VOLOSKA—ABBZIA

Előkelő ház, a festői északi strandon, közvetlen a tenger partján, csodaszép parkban, 21 elegánsan berendezett szobával, erkélyekkel, saját tengeri fürdővel és kikötővel. Elsőrangú konyha. Gyönyörű fekvésénél fogva üdülést kívánó tisztek részére különösen alkalmas.

Azokat az anyagokat, amelyek 1915. évi április hó 10. napján fuvarozás alatt állnak, a címzett köteles és pedig a rendelkezési helyre érkezésük után haladéktalanul bejelenteni.

3. §. A bejelentéshez kizárólag az iparügyi osztálynál kapható bejelentőlapokat kell felhasználni és azokat két példányban az összes rovatok kitöltésével kell benyújtani.

4. §. Az elsőfokú iparhatóságnak (2. §.) az 1914. II. törvénycikk 2. §-a értelmében a bejelentett adatok helyességének megállapítása végett jogában áll a bejelentésre kötelezettnek készletét, raktárait és üzleti könyveit megvizsgálni.

5. §. Aki az 1. §-ban meghatározott fél és készgyártmányokból bírtokában lévő készletet a jelen rendelet ellenére be nem jelenti, vagy nem a valóságnak megfelelően jelenti be, a hatóság előtt elítélhető, az ellenőrzést megtiltja, az — amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — kihágást követ el és az 1914. L. törvénycikk 9. §-a értelmében két hónapig terjedhető elzárással és hatszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettik.

Green, főkapitány.

A Lippai kir. járásbíróóság vezetőjétől.

1915. El. I. D. 19. szám.

Hirdetmény.

A lippai kir. járásbíróóság közhírré teszi, hogy a temesvári kir. ítélőtábla előke az 1915. évi április hó 6. napján kelt 1915. El. VII. H. 94. számú rendeletével a lippai kir. járásbíróóság által és kezelési könyveire a 1880/1912. I. M. számú rendelet 6. §-a alapján a selejtezt elrendelte és a selejtezési munka vezetésével Stefaneszku Miklós irrotkot, ellenőrzésével pedig Halász István kir. járásbíróót bízta meg. Az eljárás folyamán a kir. járásbíróóság kissejtezi:

I. Az 1882. évtől kezdve visszamenőleg:

1. A régi I. irattári osztályba tartozó peres ügyek iratait. (Kivéve az arokban hozott ítéleteket és egyezségeket.)

2. A telekkönyvi ügyek iratait, ideértve a telekkönyvi hatóságnál folyamában volt végrehajtási ügyek iratait is. (Kivéve a helyszínelési, póthelyszínelési, térképpótlási, telekkönyvátalakítási és általában a telekkönyvek vezetésére vonatkozó ügyiratokat, kivéve továbbá azokat az ügyiratokat, amelyek még ki nem utalt letét tartozik.)

3. A bírói letétből a bíróság irattárába áttett okiratokat és a rájuk vonatkozó iratokat.

4. Az előzetes bírói szemlére vonatkozó iratokat, amelyeket perben még fel nem használtak.

5. Iktatókönyveket (a telekkönyvi iktató könyvek kivételével) és ügylejtromokat.

A 82. (hermirkétfé) évet a kir. járásbíróóság az egyben tett utolsó érdemleges bírói intézkedéstől, kezelési könyvre nézve pedig annak az évről a végétől számítja, amelyre a kezelési könyv vonatkozik.

II. Az 1904. évtől kezdve visszamenőleg:

1. A régi II. irattári osztályba tartozó perenkívüli ügyek iratait. (A hagyatékátadó végzések és osztályegyezések, valamint az örökösödési és hagyományi bizonyítványok kivételével.)

2. A régi III. irattári osztályba tartozó büntető ügyek iratait. (Az ítéletek kivételével.)

3. A fizetési meghagyásos ügyek iratait.

4. A polgári vegyes ügyek (Pv.) iratait.

5. A fogházi ügyek iratait, még pedig az 1—5. pont alatti iratokat beérkezésüktől számítva.

6. A vétségok és kihágások (B) iratait (az ítéleteket kivételével) az ügy jogerős befejezésétől számítva — ha azonban a terhelt személye ellen az ügy jogerős befejezése után intézkedést tettek — az utolsó ilyen intézkedéstől számítva.

III. Az 1909. évtől kezdve visszamenőleg:

1. A polgári, büntető, telekkönyvi kiadókönyveket, helybeli és vidéki kézbesítő jegyzékeket, bünyelnyilvántartási könyveket és bünyeljegyzékeket, sörgetési, tárgyalási naplókat és a kezelésnél használt egyéb jegyzékeket, előadói és kiosztási könyveket, a végrehajtó és tolmács könyveit, használaton kívül helyezésüktől számítva.

2. Az ügyforgalmi, tevékenységi és egyéb statisztikai adatok gyűjtésére vonatkozó jegyzékeket és iratokat, annak az évről a végétől számítva, amelyre vonatkoznak.

3. Az igazságszolgáltatáshoz vagy számvonásához felteszhető számadatok előkészítésére, adataik gyűjtésére és kiigazítására vonatkozó iratokat, — a számadás jóváhagyásának időpontjától számítva.

4. Előkei ügyek (El.) iratait, beérkezésüktől számítva. (Kivéve az igazságügyi alkalmazásban állók személyi ügyeire vonatkozó előkei ügyeket és táblázatokat, kivéve továbbá azokat az iratokat, amelyek még ki nem utalt letét tartozik, — kivéve végre azokat az iratokat, amelyek a bíróság épületére vonatkoznak.)

5. A fizetési meghagyásos ügyekben érkezett megkeresések (Fu.) iratait.

6. A polgári ügyekben érkezett megkeresések (M.) iratait.

7. A vizsgálóbírói ügyek (Vb.) iratait.

8. A büntető ügyekben érkezett megkeresések (Bm) iratait.

9. A büntető vegyes ügyek (Bv.) iratait.

még pedig az 5—9. pont alatti iratokat az ügyben tett utolsó érdemleges bírói intézkedéstől számítva.

A kir. járásbíróóság felbírja mindazokat, akik a selejtezendő iratok közül egyes iratok kiadását vagy tovább megőrzését kívánják, az iránt a selejtezendő hatóság vezetőjéhez a hirdetmény közzétételétől számított egy hónap alatt indokolt kérelmet intézzenek.

Lippa, 1915. évi április hó 6. napján.

Halász,
vez. kir. járásbíró.